

Godišnji izvještaj
Centar za edukaciju mladih
2012

Poštovani/e,

Ispred kolegica i kolega uposlenih u organizaciji, Upravnog odbora i naših vijernih volontera i volonterki, želimo Vas uvesti u izvještaj o provedenim aktivnostima u 2012. godini.

2012. godinu ćemo pamtili po mnoštvu dobrih ideja koje su oblikovale mnoge projekte od velikog značaja za lokalnu zajednicu, ali i BH društvo općenito. Unatoč tragovima ekonomske, ali i socijalne krize koje će još teretiti sve nas, razmotrili smo jako ozbiljno kamo to idemo i koji su nam prioriteti.

U 2012. godini učinjen je važan korak u daljnjoj profesionalizaciji Centra za edukaciju mladih, CEM nastavlja jačati, povezivati i educirati neprofitni i javni sektor, kao i pojedince/ke, sa posebnim naglaskom na mlade ljude.

U tom kontekstu, polovinom godine otvoren je Lokalni volonterski servis (LVS), kao jedan od sistemskih mehanizama odgovaranja na stvarne potrebe zajednice kada je u pitanju volonterizam, njegova promocija kao i njegova implementacija. Vjerujemo da će usvajanjem Zakona o volontiranju FBiH, LVS podržati njegovu implementaciju u narednom periodu i raditi na jačanju kanala institucionalizirane podrške volonterima/kama i organizatorima volontiranja.

Prilagođavajući se potrebama razvoja u Bosni i Hercegovini i Europi, Centar za edukaciju mladih provodi istraživanja i prenosi informacije i znanja potrebna za razvoj aktivnog građanstva i međusektorsku saradnju. U 2012.godini provedeno je nekoliko istraživanja, između ostalog Istraživanje zadovoljstva građana uslugama lokalne samouprave na cjelokupnoj teritoriji općine Travnik. Uz saradnju sa Centrom za promociju civilnog društva – CPCD Sarajevo, bili smo dio Monitoringa lokalnih usluga „OCD, građani i lokalne vlasti zajedno do boljih usluga“. Rezultati ovakvih istraživanja i studija, uz naše dodatne komunikacijske napore trebaju da rezultiraju dodatnim pomacima u razvoju aktivnog građanstva i kreiranja partnerskih odnosa sa vladajućim strukturama.

Po prvi put se nakon dugo vremena posvetila pažnja i građanskom nadgledanju Izbornog procesa. Pred Lokalne izbore 2012, CEM je educirao i informirao građanstvo o potrebi izlaska na izbore, a na sam dan je poslao dvadeset građanskih posmatrača, koji su u skladu sa Izbornim propisima pratili kompletan proces i svojim zapažanjima doprinjeli transparentnosti Izboru.

Osim podržavanja raznih građanskih inicijativa, podrške pri osnivanju organizacija, 2012.godina je obilježena i vođenjem procesa formiranja lokalnih vijeća mladih, kao direktnog odgovora na Zakon o mladima FBiH, kao i uvezivanjem škola koje rade po dva plana i programa, bosanskom i hrvatskom.

Sustavnim ulaganjem u ljudske potencijale i razvijenom unutarnjom komunikacijom Centar za edukaciju mladih izgradio je kompetentan tim kreativnih, sposobnih i motiviranih uposlenika s kojim ostvaruje zadane ciljeve.

Želja nam je još više ojačati i dosada prisutnu nacionalnu i internacionalnu saradnju sa drugim organizacijama i institucijama, pa osim nastavka suradnje sa IOGT International platformom, Univerzitetom u Jönköpingu (Švedska) i mnogim drugim partnerima, ove godine

predstavnik CEM-a je izabran u Izvršni komite pri odboru europske krovne omladinske organizacije Active-sobriety, friendship and peace.

Oko sebe smo okupili i veliki broj organizacija civilnog društva u neformalnu mrežu koja promovira sigurno okruženje bez alkohola za sve građane/ke, i mlade ljude, a borbi protiv ovog problema pridružili su se i brojni mladi ljudi.

Zahvaljujemo na podršci i želimo Vam ugodno čitanje ovog Izvještaja, te da nam ova i sljedeće godine budu više produktivne u svakom pogledu.

CEM Tim

1. Centar za edukaciju mladih – CEM

Centar za edukaciju mladih (CEM) djeluje na prostoru srednje Bosne od 1998. godine; najprije pod nazivom Proni Institut za socijalnu edukaciju, a kasnije Forum Syd Balkans Programme (FSBP).

25.septembra.2007 godine CEM se lokalno registruje i počinje djelovati kao samostalna organizacija civilnog društva, ali nastavlja saradnju s drugim organizacijama, članicama Forum Syd Balkans Programme mreže.

Preko 10 godina, naš glavni donator bila je Švedska internacionalna razvojna agencija - SIDA. Smanjenjem priliva sredstava internacionalnih agencija i drugih donatora u Bosnu i Hercegovinu, kao i sve druge organizacije civilnog društva, CEM osigurava sredstva kroz pisanje projekata koji su odraz strateških pravaca organizacije i uspostavlja različite vidove saradnje sa vladinim i nevladinim institucijama.

Kvalitetan rad u skladu sa europskim standardima, kao i konstantno unaprijeđenje ekspertize uposlenih u organizaciji, osigurava CEM-u prepoznatljivost u okruženju i podršku donatora i partnera.

Rad Centra za edukaciju mladih u proteklih par godina su podržale različite internacionalne i domaće agencije i donatori, kao što su Razvojni program Ujedinjenih naroda/nacija – UNDP BiH, Balkan trust for democracy - BTD, IOGT NTO, Centar za promociju civilnog društva – CPCD, Centri civilnih inicijativa kroz USAID program, Američka ambasada, Olof Palme centar Švedska i drugi.

U 2010.godini Centar za edukaciju mladih proširuje pravce svog djelovanja, i postaje Regionalni resursni centar za područje Srednjobosanskog kantona i općine Zenica, sa svojim kancelarijama u Travniku, Turbetu i Zenici.

5 uposlenih Centra za edukaciju mladih su ujedno i certificirani treneri koji obrađuju različite teme sa ciljem izgradnje kapaciteta ciljnih grupa CEM-a, kao što su mladi ljudi, organizacije civilnog društva, vladin sektor ali i pojedinaca/ki.

Svi programi i aktivnosti Centra za edukaciju mladih su prvenstveno usmjereni na osnaživanje mladih ljudi kroz omladinski rad, kako bi razvili svoje pune kapacitete i doprinosili razvoju demokratskog društva, kao i na razvoj i podršku organizacijama civilnog društva.

Aktivnosti Centra za edukaciju mladih se temelje na vrijednostima i principima prepoznatljivima za našu organizaciju od njezinih početaka, kao što su: prihvatanje i poštivanje različitosti, nediskriminacija, promocija jednakih prava, promocija zdravog okruženja i lični i socijalni razvoj.

Kako su mladi ljudi od samih početaka glavni fokus rada CEM-a, promocijom volonterizma i aktivizma mladih, iz godine u godinu povećavamo broj aktivnih volontera, i sada imamo preko 80 educiranih mladih ljudi koji su motivisani da volontiraju.

U općinama i zajednicama u kojima djelujemo imamo podršku lokalnih vlasti i šire zajednice.

1.1.Vizija

Centar za edukaciju mladih, kao pokretač i nosilac društvenih promjena u Bosni i Hercegovini, osnažuje pojedince/ke, organizacije civilnog društva i donosiocima odluka da zajedničkim djelovanjem grade društvo jednakih mogućnosti za sve.

1.2.Misija

Centar za edukaciju mladih je organizacija civilnog društva, koja djeluje na području Bosne i Hercegovine, i koja kroz neformalno obrazovanje, omladinski rad, razvoj i implementaciju omladinskih politika, prenosi znanja, vještine i iskustva pojedincima/kama, organizacijama civilnog društva i donosiocima odluka i zajedno sa njima kreira pozitivne promjene u društvu u skladu sa europskim integracijama.

1.3. Da bi ispunio viziju i misiju, CEM djeluje u okviru 3 strateška pravca

Oснаženi mladi ljudi sa prostora srednje Bosne ostvaruju svoja prava i aktivno doprinose razvoju demokratskog društva na putu ka evropskim integracijama.

- Razviti kapacitete omladinskih lidera da aktivno praktikuju, promovišu volonterizam i omladinski aktivizam u lokalnoj zajednici
- Razviti funkcionalne omladinske politike prilagođene potrebama lokalnih zajednica Srednje Bosne
- Kreirati sistem podrške implementaciji zakona o mladima FBiH
- Kreirati uslove za pristup informacijama koje su relevantne mladim ljudima

Razvijene i samoodržive organizacije civilnog društva u SB, u skladu sa standardima kvaliteta i u partnerskoj saradnji sa javnim i privatnim sektorom odgovaraju na potrebe i interese građana.

- Podržati izgradnju institucionalnih i tehničkih kapaciteta OCD-a u SB.
- Pojaćati uticaj OCD-a u procesu kreiranja i implementacije javnih politika na prostoru SB
- Promocija i jaćanje transparentnosti i profesionalizma djelovanja NVO.
- Facilitacija i podrška razvoju dijaloga i partnerstva vlasti i civilnog društva kroz razvoj i primjenu sporazuma o međusektorskoj saradnji

Osiguran održiv razvoj organizacije

- Osigurati sredstva za rad i razvoj organizacije
- Poboľšati saradnja sa drugim OCD (lokanim i međunarodnim)
- Razviti ljudske resurse
- Izgraditi funkcionalnu organizacionu strukturu
- Prepoznata vrijednost i kvalitet rada CEM-a
- Implementirati razvojne planove organizacije

Ciljne grupe CEM-a su svi mladi bez obzira na nacionalnu, religijsku, rasnu, seksualnu i druge pripadnosti i opredjeljenja od 13-30 godina, vladin sektor, i organizacije civilnog društva.

1.4. Vrijednosti i principi koji vode našu praksu

- Cjeloživotno učenje kroz neformalno obrazovanje
- Jednake mogućnosti za sve
- Inovativni pristup razvoju zajednice
- Promocija volonterizma i aktivizma
- Mladi ljudi kao donosioci pozitivnih promjena u društvu
- Prihvatanje i uvažavanje različitosti
- Promovisanje nediskriminacije i tolerancije
- Društvena odgovornost
- Promovisanje i poštivanje ljudskih prava
- Lični i socijalni razvoj
- Razvoj i promocija timskog rada
- Promocija zdravog okruženja

1.5. Pravci djelovanja

Omladinski rad - Omladinski rad obuhvata aktivnosti i programe zasnovane na metodama i principima neformalnog obrazovanja sa ciljem da potpomogne razvoj mladih ljudi u svjesne, odgovorne i aktivne članove zajednice, radeći na kreiranju uslova za ostvarivanje njihovih punih potencijala.

Omladinski rad u Bosni i Hercegovini zasnovan je na istraživanju potreba i problema mladih ljudi kao i na iznalaženju mogućih rješenja.

Zasnovan na dobrovoljnom učestvovanju mladih u sadržajima koji im se nude, omladinski rad je prvenstveno obrazovnog karaktera.

Osim zanja o određenim temama koje se obrađuju kroz programe i aktivnosti, mladi ljudi kroz njih stiču lične i društvene vještine potrebne u svakodnevnom životu (samopouzdanje, lična i društvena odgovornost, komunikacijske vještine, donošenje odluka, vještine rješavanja

konflikta, vještine planiranja itd.) koje su im potrebne da bi imali kontrolu nad svojim životima utemeljenu na zdravim odlukama i životnim izborima.

Cijeneći mlade ljude i prihvatajući ih kao punopravne i jednake članove društva, sa povjerenjem im se pružaju prilike za preuzimanje odgovornosti i pomaže im se da uče iz tih iskustava.

Omladinski rad za mlade i sa mladima promoviše nezavisnost i odgovornost mladih ljudi kako bi oni bili osnaženi da samostalno preuzmu inicijativu i budu nosioci društvenih promjena.

Svi naši programi i aktivnosti, u okviru rada sa mladima, se fokusiraju na poštivanje principa neformalne edukacije (jednakost, nediskriminacija, tolerancija, timski rad...) i kreiranje programa koji odgovaraju stvarnim potrebama mladih ljudi.

Omladinska politika - Omladinska politika predstavlja konkretan dokument donešen u nekoj društvenoj zajednici (npr.općini) s ciljem da se položaj mladih poboljša i njihovi problemi rješavaju.

Samo postojanje omladinske politike ukazuje na to da u toj zajednici postoji svijest o problemima mladih i volja da se oni riješe. Ona je dokaz postojanja systemske brige za mlade.

Prepoznavši omladinsku politiku i slične zakonske regulative za mlade kao alat za poboljšanje sveukupnog položaja mladih ljudi, Centar za edukaciju mladih je jedan od strateških ciljeva odlučio posvetiti zagovaranju, kreiranju i promociji dokumenata, strategija i zakonskih regulativa za mlade.

Edukacija - Zbog nedostatka dovoljno efikasnog modela fleksibilnog formalnog obrazovanja, neformalna edukacija je nosilac smanjenja jaza između postojećeg i potrebnog obrazovanja, naučnih disciplina i želja i potreba mladih ljudi. Neformalna edukacija se sprovodi kroz aktivnosti kao što su kursevi, radionice, seminari, treninzi, predavanja, konferencije, ali i kroz volontiranje.

Kroz dugi niz godina korištenja neformalne edukacije kao metoda razvoja kapaciteta mladih ljudi, Centar za edukaciju mladih osposobljava omladinske lidere i vršnjačke edukatore koji su spremni prenositi znanja i vještine drugim mladim ljudima i biti nosioci društvenih promjena.

Neformalno obrazovanje podržava obrazovanje koje traje cijelog života.

Informisanje - Informisanje predstavlja jedan od glavnih preduslova za poboljšanje sveukupnog položaja mladih ljudi, i za kvalitet i kvantitet njihovog angažmana u razvoju lokalne zajednice, kao i brige o vlastitom životu.

CEM je razvio različite modele informisanja mladih (Info park, omladinski portal, info desk, Travel for knowledge program) i radi na konstantom i inovativnom pristupu razvoja novih i unapređenja postojećih modela informisanja mladih.

1.6. Centar za edukaciju mladih kao Regionalni resursni centar

NOVI VID JAČANJA LOKALNIH NEVLADINIH ORGANIZACIJA

U septembru 2010.godine u prostorijama Centra za promociju civilnog društva u Sarajevu održan je prvi osnivački sastanak i definisanje ciljeva i pravca djelovanja Mreže resursnih centara, koju za sada čine 5 organizacija: Centar za edukaciju mladih iz Travnika, DON iz Prijedora, ToPeer iz Doboja, CGS iz Livna, i Centar za promociju civilnog društva - CPCD iz Sarajeva.

Centar za edukaciju mladih kao Regionalni resursni centar djeluje na prostoru Srednjobosanskog kantona i općine/grada Zenice, pokrivajući na taj način 13 općina u FBiH.

Cilj mreže je jačanje i razvoj lokalnih nevladinih organizacija, koje u većini slučajeva svojim kapacitetima obezbjeđuju podršku i usluge brojnim korisnicima, posebno u lokalnim sredinama.

Korisnici mreže resursnih centara

- Formalne i neformalne grupe građana
- Biznis sektor
- Organizacije civilnog društva
- Vladine institucije
- OCD mreže i koalicije
- Javne obrazovne i kulturne institucije
- Donatori

Vizija Resursnog centra

Razvijene i samoodržive organizacije civilnog društva u BiH, koje u skladu sa standardima kvaliteta i u partnerskoj saradnji sa vladinim i privrednim sektorom odgovaraju na potrebe i interese građana.

Misija Resursnog centra

Misija MRCa je jačanje OCDA i lokalne zajednice u BiH kroz informisanje, edukaciju, savjetovanje i druge vrste pomoći, podrška umrežavanju, izgradnji koalicija i partnerstva između vlasti civilnog društva i poslovnog sektora.

Strateški pravci Resursnog centra

- Podrška izgradnji OCD-a u BiH kao faktora promjena kroz podršku izgradnje institucionalnih i tehničkih kapaciteta.
- Povećanje uticaja OCD-a u procesu kreiranja javnih politika u lokalnoj zajednici kroz umrežavanje i izgradnju zajedničkih koalicija, zagovaranje i druge oblike zajedničkog djelovanja i uticaja.
- Promocija i jačanje transparentnosti i profesionalizma u djelovanju NVO kroz promociju standarda kvaliteta i etički kodeks NVO.
- Kontinuirano podizanje vlastitih institucionalnih i tehničkih kapacitetamreže a u cilju što efikasnijeg ostvarivanja osnovne misije i ciljeva mreže, kroz osiguranje samoodrživosti u periodu od 2-3 godine, kroz različite izvore finansiranja.
- Facilitacija i podrška razvoju dijaloga i partnerstva vlasti i civilnog društva kroz razvoj i primjenu sporazuma o međusektorskoj saradnji.

Strateški pravci se implementuju kroz:

-Informisanje i edukaciju

-Umrežavanje i koalicije

-Mobilizaciju lokalnih zajednica

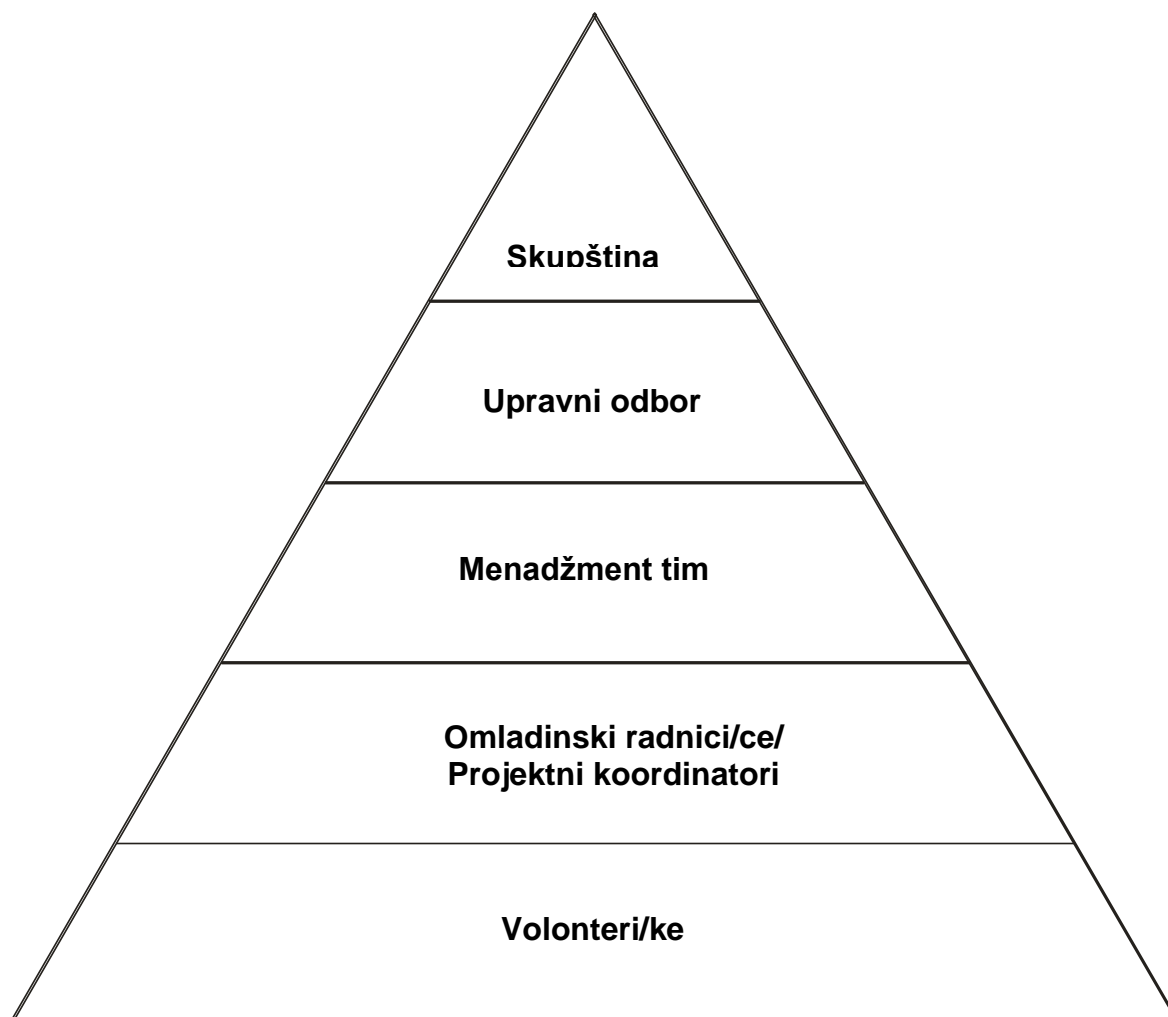
-Facilitaciju i izgradnju partnerskih odnosa sa (lokalnim) vlastima

-Izgradnju odnosa sa medijima

-Unaprjeđenje zagovaranja

Izveštaj Resursnog Centra Centra za edukaciju mladih za 2012.godinu pročitajte u nastavku Izveštaja.

1.7.Ljudski resursi Centra za edukaciju mladih

1.7.1. Centar za edukaciju mladih upošljava obrazovane ljude sa stručnim znanjima iz oblasti rada s mladima, sistemskog planiranja, projektnog menadžmenta, marketinga, finansija itd. CEM koristi internu i vanjsku stručnost kako bi izgradio tim koji radi na ispunjenju strateških pravaca organizacije, vizije i misije.

Tim Centra za edukaciju mladih posjeduje različita znanja, vještine i iskustvo, ali svi dijele istu viziju, misiju i vrijednosti koje su karakteristične za našu organizaciju. Kreativnost i sposobnost rada sa ljudima osobine su svih uposlenih.

1.7.2. Pored pohađanja različitih vidova doedukacije, svi uposleni Centra za edukaciju mladih posjeduju certifikate Univerziteta u Jönköpingu (Švedska) – School of education and communication, i Univerziteta u Zenici – Pedagoškog fakulteta za program „Liderstvo i razvojni omladinski rad u zajednici A i B nivo“, što Centar za edukaciju mladih čini jednom od rijetkih organizacija koje posjeduju profesionalno obučeni kadar za rad sa mladim ljudima. CEM u svom stručnom timu ima i menadžera upravljanja kvalitetom u NVO sektoru, certificiranog od strane Slovenskog instituta za kvalitet/SIQ (**ISO 9001:2008 u NVO**).

2. Godišnji izvještaj za 2012. godinu

2.1. Osnaživanje ljudskih resursa

Sustavnim ulaganjem u ljudske potencijale i razvijenom unutarnjom komunikacijom Centar za edukaciju mladih izgradio je kompetentan tim kreativnih, sposobnih i motiviranih uposlenika s kojim ostvaruje zadane ciljeve. Uposleni CEM-a imaju za obavezu profesionalno usavršavanje u cilju razvoja organizacije, i tokom 2012. godine pohađali/e su sljedeće treninge, konferencije i obuke:

2.1.1. Set od 5 treninga; internacionalni program „ALTYO“

U periodu od juni/lipanj 2011. – januar/siječanj 2012. godine uposleni Centra za edukaciju mladih su pohađali edukativni program ALTYO – Advocacy and lobbying trainings for youth organization (Zagovaranje i lobiranje za omladinske organizacije), u zajedničkoj organizaciji PRONI Brčko, Triangolnik Makedonija, Forum MNE Crna Gora i ERYICA (European youth information and counseling agency). “

4 treninga (višednevni moduli) na temu zagovaranja i lobiranja su održani u Brčko Distriktu i Makedoniji (Ohrid) u 2011. godini, a peti modul održan je početkom 2012. godine, također u Brčkom. Peti modul je zaokružio cjelinu obuke omladinskih organizacija.

2.1.2. Globalna konferencija o alkoholu „GAPC“

Predstavnik Centra za edukaciju mladih je u februaru/veljači 2012. godine učestvovao u svjetskoj konferenciji pod nazivom “Global alcohol policy conference”, koja se održala u glavnom gradu Kraljevine Tajland, u Bangkoku.

CEM je poziv na konferenciju dobio preko IOGT NTO, donatora projekta „Alcohol free lifestyle“.

Ovim je CEM dobio nova saznanja o načinima razvijanja nacionalnih alkoholnih politika.

2.1.3. Trening „Upravljanje projektima“

Trening „Upravljanje projektima“ u organizaciji Oskar Centra za razvoj i kvalitetu d.o.o. održan je na Jahorini sredinom godine, u trajanju od 20 sati.

Dva predstavnika Centra za edukaciju mladih usavršili su svoje znanje o projektnom menadžmentu kroz teme kao što su upravljanje ukupnošću, vremenom, troškovima, kvalitetom, resursima i komunikacijom, planiranje i izvođenje projekta i slično.

Certifikati su po ISO standardima 9001:2008 i 14001:2004.

Predavači na ovoj obuci bili su Ivan Ivanišević, dipl.ing. i prof.dr.sc. Marko Bešker.

2.1.4. Obuka „Volonteri čine promjenu“

Centar za edukaciju mladih je u 2012.godini odabran kao jedan od Lokalnih volonterskih servisa (LVS), program koji razvija OKC Banjaluka, uz finansijsku potporu Olof Palme Centra. U skladu sa planom razvoja LVS-a, obuci o važnosti i potrebi za volonterizmom, kao i načinima vođenja ovakvog servisa, prisustvovalo je dvoje uposlenih CEM-a.

2.1.5. Treninzi za obuku omladinskih organizacija sa području SBK/KSB

Dva treninga sa razvojnim temama poput projektnog menadžmenta, javnog zagovaranja i lobiranja, te primjene Zakona o mladima FBiH u radu organizacija, održana su na Vlašiću u trećem kvartalu 2012.godine.

Treninzi su prvenstveno namjeni omladinskih organizacijama koje prolaze proces osnivanja lokalnih vijeća mladih, ali učešće su uzeli i uposleni CEM-a.

Treninzi su vođeni od strane eksperata u određenim poljima.

2.1.6. Radionice „Prevenција HIV-a kod intravenskih korisnika“

Set od 4 radionice namijenjene zdravstvenim institucijama, prosvjetnim radnicima i učenicima, te organizacijama koje se bave rizičnim grupacijama, održane su u prostorijama CEM-a u Travniku i Zenici, a u organizaciji U.G. Tolerancija.

Predavanja je vodila dr.Nerma Mušić, epidemiolog u Kliničkom Centru Zenica.

Radionicama su prisustvovali svi uposleni CEM-a i veliki broj volontera/ki.

2.1.7. Radionice „Razvoj i izgradnja povjerenja u timu“

Predstavnik Centra za edukaciju mladih je u sklopu mandata u Izvršnom komiteu odbora organizacije Active-sobriety, friendship and peace, učestvovao u radionicama koje imaju za cilj razvoj timskog duha i stvaranja zajedničkih ciljeva rada odbora. Radionice su organizovane od strane Active-sobriety, friendship and peace ureda, u saradnji sa IOGT NTO.

2.2. Realizovane radionice u 2012.godini

2.2.1. Volonterska radionica
Tema radionice: Volonterizam u zajednici
Ciljevi i podciljevi radionice:
<ul style="list-style-type: none">• Promocija volonterizma u zajednici• Implementacija volonterske politike i programa Lokalnog volonterskog servisa na nivou organizacije• Učešće volontera u planiranju, organizaciji i implementaciji volonterskih projekata CEM-a• Izgranja lidera i promocija omladinskog aktivizma u zajednici• Podrška vršnjačkoj edukaciji

CEM se bavi promocijom i unapređenjem volonterizma u zajednici. Učešće u realizaciji volonterskih projekata CEM-a uzelo je oko 180 volontera/ki iz Srednjobosanskog kantona i grada Zenice.

Volonteri Centra za edukaciju mladih su u 2012.godini učestvovali u planu i programu uspostavljanja i rada Lokalnog volonterskog servisa Travnik o kojem ćemo pisati u nastavku.

Statistički gledano, nakon otvaranja LVS-a povećao se broj zainteresiranih mladih ljudi koji žele da doprinosu razvoju lokalne zajednice u kojoj žive. Kako je LVS struktura koja je zaživjela unutar Centra za edukaciju mladih, odvijala se konstantna dvosmjerna komunikacija. Svi volonteri/ke koji su se pridružili LVS-u, pridružili su se i volonterskim programima CEM-ovog ureda u Travniku.

Izuzetak su volonteri/ke iz Zenice, koji su imali nekoliko svojih inicijativa uz konstantnu podršku uposlenih organizacije.

U 2012.godini, veliki broj volontera je prošao kroz razne vidove edukacije, od prevencije HIV-a, raznih edukacija o štetnosti alkohola, vještina facilitacije i prezentovanja do edukacija koje su bile u sklopu programa „Općine naklonjene mladima u saradnji mladih i lokalnih vlasti“.

Projektom su se ohrabрили mladi iz lokalnih zajednica da nauče samostalno ostvariti i zaštititi svoja prava u društvu, da učestvuju u donošenju odluka koje ih se tiču i da aktivno i smisleno rade na poboljšavanju životnog standarda u svojoj zajednici, zagovarajući provođenje Zakona o mladima, ukazujući na njegovu važnost – uvažavajući principe građanskog društva i ljudska prava u načinu djelovanja.

Volonteri/ke iz Travnika i Zenice su učestvovali i u kampu pod nazivom „Our voice is important“ koji se održao u Bugarskoj, a predstavnik CEM-a je učestvovao u ljetnom kampu

održanom u Njemačkoj, kojemu je cilj zblížiti mlade ljude sa područja Balkana i Istočne Europe.

Volonteri/ke CEM-a su podržali prezentacije Zakona o mladima FBiH koje su se održale u 6 općina u SBK/KSB, a u sklopu projekta „Mladi za demokratsku BiH DANAS, a ne sutra“.

Dolaskom hladnijih dana volonteri/ke Centra za edukaciju mladih su odlučili još jednom iskazati društvenu odgovornost i pomoći svojim sugrađanima.

U svojim školama su tijekom novembra/studenog skupljali prehrambene artikle, odjeću i igračke i od sakupljenog napravili pakete za najugroženije.

Nakon sortiranja prikupljenog, volonteri su u suradnji s Centrom za socijalni rad Travnik, u mjesecu decembru/prosincu podijelili 28 paketa obiteljima prijavljenim u Centar za socijalni rad.

Volonteri/ke su također učestvovali u pripremi i implementaciji i ostalih programa CEM-a, od vanjskih aktivnosti kao što su Internacionalni ljetni kamp, Healthy mobile bar u Zenici i Travniku, do podrške u realizaciji nadgledanja Izbornog procesa.

2.2.2. Radionica gitare/muzička radionica

Tema radionice: Socijalizacija mladih ljudi kroz osnove sviranja gitare

Ciljevi i podciljevi radionice:

- Formiranje grupe mladih ljudi koji dolaze iz različitih društveno-socijalnih slojeva (manjine i marginalizovane grupe)
- Podrška i pružanje prilike mladima da nauče svirati gitaru
- Timski rad
- Razvijanje osjećaja za kulturu kod mladih

Veliki broj mladih pokazuje želju da nauči svirati neke od instrumenata, pa je tako nastala ideja za ovu radionicu.

Učešće u realizaciji Muzičke radionice CEM-a uzelo je oko **40** članova iz MZ Turbe. Historijat radionice započinje u augustu/kolovozu 2011.godine, i nakon velikog broja polaznika/ca, grupa je obnovljena sa 40 novih članova.

U 2012.godini imali su značajniji nastup na srednjovjekovnoj tvrđavi Stari grad Travnik. U sklopu projekta „Park kulture i tolerancije“ kojeg je implementirao Centar za edukaciju mladih, prisutnim učenicima koji pohađaju nastavu pod planom i programom „Dvije škole pod

istim krovom“ iz SBK/KSB, pokazali su životni primjer kulture i tolerancije na jednom mjestu. Članovi i članice radionice dolaze iz različitih kulturno-vjerskih okruženja.

2.3. Kursevi realizovani u 2012. godini

2.3.1. Kurs informatike
Tema kursa: Učenje osnova MS Office-a i Interneta
Ciljevi i podciljevi kursa: Podizanje nivoa informatičke pismenosti građana/ki Travnika i okoline
<ul style="list-style-type: none">• Razvoj ličnih sposobnosti iz oblasti informatike• Sticanje osnovnog znanja o računarima• Povezivanje mladih koji dolaze iz različitih društveno-socijalnih slojeva (manjine i marginalizovane grupe)

CEM je i u 2012 godini nastavio raditi na ove godine uspješno provodio kurs informatike, tj. osnova rada na računarima. Kurs u trajanju od dva mjeseca obuhvata osnove rada u paketu Microsoft Office (MS Word, Excell, Power Point) i Internet.

Održana su 2 ciklusa, a kurs je uspješno završilo 22 polaznik/ca.

2.3.1. Kursevi stranih jezika
Tema kursa: Učenje stranih jezika, početni i napredni stupanj
Ciljevi i podciljevi kursa: Povećanje konkurentnosti mladih na tržištu rada
<ul style="list-style-type: none">• Učenje osnova engleskog i njemačkog jezika• Razvijanje komunikacijskih vještina• Razvijanje vještina aktivnog slušanja• Podrška mladim ljudima da aktivno govore strane jezike

Ovi kursevi su nastali kao odgovor na potrebe zajednice za učenjem osnova raznih stranih jezika, pa i usavršavanje postojećeg bazičnog znanja kroz napredne nivoe kurseva.

U 2012.godini, održana su dva ciklusa kursa engleskog jezika u Travniku i Novom Travniku, u suradnji sa omladinskom organizacijom U.G. Mladost. Oba ciklusa je uspješno završilo 31 građanin/ka Travnika, Novog Travnika, ali i okolnih općina.

Kurs njemačkog jezika održao se tri puta, odnosno kroz tri ciklusa osnovnog stepena. Uspješno je završilo 21 polaznik/ca.

Kroz kurseve Centra za edukaciju mladih ukupno je prošlo 74 polaznika/ca.

2.4. Realizovani treninzi u 2012.godini

2.4.1. Trening „Projektni ciklus“
Teme treninga: Priprema i pisanje projektnih prijedloga, priprema budžeta za projekte
Cilj i podcilj treninga:
<ul style="list-style-type: none">• Obuka aktivnih članova zajednice koji djeluju pri omladinskim udruženjima• Podrška pri apliciranju za fondove i održivom razvoju udruženja i neformalnih grupa građana, kao i lokalnih vijeća mladih
Učesnici treninga:
<ul style="list-style-type: none">- Predstavnici omladinskih udruženja iz Travnika, Donjeg Vakufa, Novog Travnika, Kiseljaka, Viteza i Busovače

Trening je održan 1 put i pohađao/la ga je 25 polaznik/ca.

2.4.2. Trening „Omladinski rad u zajednici kroz Zakon o mladima FBiH“

Teme treninga:

Metodologija rada sa mladima kroz implementaciju Zakona o mladima FBiH

Cilj i podciljevi treninga:

- Pобољшanje vještina facilitacije/moderiranja
- Razvoj i izgradnja tima
- Metodologija neformalnog obrazovanja
- Vrste omladinskih aktivnosti

Učesnici treninga:

- Predstavnici omladinskih udruženja iz Travnika, Donjeg Vakufa, Novog Travnika, Kiseljaka, Viteza i Busovače

Trening je održan 1 put i pohađao/la ga je 25 polaznik/ca.

2.4.3. Trening „Javno zagovaranje i lobiranje“

Tema treninga: Osnove zagovaračkih kampanja u zajednici

Cilj i podciljevi treninga:

- Približavanje procesa i važnosti zagovaranja ideje mladim ljudima, predstavnicima omladinskih udruženja iz SBK/KSB
- Pravilno definisanje problema/ideje za zagovaranje
- Upravljanje procesom zagovaranja i lobiranja u odnosu na obaveze lokalnih vijeća mladih

Učesnici treninga:

- Predstavnici omladinskih udruženja iz Travnika, Donjeg Vakufa, Novog Travnika, Gornjeg Vakufa/Uskoplja, Kiseljaka, Viteza i Busovače

Trening je održan 1 put, a pohađalo ga je 23 polaznik/ca.

2.4.4. Trening „Vještine facilitacije“

Teme treninga:

Facilitacija u svrhu ispitivanja potreba, radnog sastanka/dogovora, facilitacija procesa grupnog odlučivanja, facilitacija fokus grupe, facilitacija u svrhu učenja

Cilj i podciljevi treninga:

- Poboljšanje vještina facilitacije/moderiranja
- Vršnjačka edukacija
- Razvoj i izgradnja tima
- Razvijanje saradnje, tolerancije i međusobnog povjerenja
- Upravljanje neslaganjima i sukobima u raspravi
- Razumijevanje uloge facilitatora/moderatora
- Postavljanje jasnih ciljeva moderacije/facilitacije

Učesnici treninga:

- Volonteri/ke Centra za edukaciju mladih

Trening je održan 1 puta i pohađalo ga je 11 mladih ljudi.

2.4.5. Trening „Zagovaranje i lobiranje za alkoholne politike“

Tema treninga: Problematika nacionalnih alkohol politika i njen značaj

Cilj i podciljevi treninga:

- Približavanje procesa i važnosti zagovaranja ideje postojanja nacionalnih alkohol politika
- Umrežavanje organizacija koje rade u okruženjima slobodnim od alkohola

Učesnici treninga:

- Predstavnici organizacija civilnog društva iz Bosne i Hercegovine, Srbije, Makedonije i mladi ljudi

Trening je održan 2 puta i pohađalo ga je 65 mladih ljudi i predstavnika udruženja iz BiH.

Tokom 2012. godine u organizaciji CEM-a je održano 6 treninga kroz koje je prošlo 124 korisnika/ce naših programa.

2.5.Realizovani projekti u 2012. godini

2.5.1. Naziv projekta: „Regionalni resursni centar Centar za edukaciju mladih“

U toku 2012.godine, Centar za edukaciju mladih nastavio je svoje djelovanje kao Resursni Centar za područje SBK/KSB i grada Zenice.

Osim već navedenih treninga i raznih edukacija za članove/ce organizacija civilnog društva, CEM je pružao tokom cijele godine konsultantske usluge i podršku inicijativama za formiranje novih organizacija civilnog društva. U tom kontekstu, osnovano je omladinsko udruženje „Mreža mladih“ u Novom Travniku, Udruženje mladih Karaula, Travnik, a u procesu je savjetovanje neformalne grupe mladih koja želi da oformi sportsko-rekreativno udruženje za promovisanje i implementaciju sportskih aktivnosti među mladima.

Tehnička podrška i konsultacija pružena je i U.G.Tolerancija iz Travnika, Udruženju Pravo Ljudski iz Sarajeva, travničkom udruženju za zaštitu životinja, neformalnoj grupi mladih koja je koristila tehničke resurse Centra za edukaciju mladih za implementaciju radionica na temu web dizajna i hostinga, i mnogim drugima.

2.5.2. Naziv projekta: „Lokalni volonterski servis - LVS

Centar za edukaciju mladih u saradnji sa Omladinskim komunikativnim centrom Banjaluka, a uz finansijsku podršku Međunarodnog centra „Olof Palme“ iz Švedske, je u 2012.godini krenuo sa realizacijom projekta „Lokalni volonterski servis“ (LVS).

Cilj ovog projekta jeste razvijanje volonterizma i sistemsko rješavanje problema u vezi sa volontiranjem (zaštita prava volontera i korisnika volonterskih usluga, unapređenje i pružanje pomoći u volonterskom menadžmentu u organizacijama, evidentiranje i nagrađivanje volonterskog rada i sl.).

LVS daje mogućnost svim zainteresovanim pojedincima da mogu doći i prijaviti se za volontiranje u javnoj instituciji ili nevladinoj organizaciji koja treba volontere na određenoj aktivnosti, a u skladu sa interesom volontera. LVS je pored toga i mjesto koje će omogućiti institucijama kojima su potrebni volonteri da na jednom mjestu pronađu volontere odgovarajućeg profila za realizaciju njihovih aktivnosti.

Na taj način korisnik ulazi u bazu podataka korisnika LVS-a, a potražuje volontere na način da popuni obrazac Zahtjeva za volonterskim uslugama, koji se također može preuzeti na web stranici ili u prostorijama CEM-a.

U 2012.godini, registrovano je 12 institucija korisnika volonterskih usluga:

- Centar za mentalno zdravlje Travnik,
- Društvo Leipzig-Travnik,
- JKP Bašbunar,
- JU Centar za socijalni rad,
- JU Gradska biblioteka,
- Merhamet-regionalni odbor,
- Merhamet Travnik,
- Omladinski Centar Turbe,
- Općinska organizacija RVI Travnik,
- Udruženje Vodić,
- Zavičajni muzej Travnik i
- Centar za edukaciju mladih Travnik

Registrovalo se i 98 volontera/ki, od koji su 52 imala angažman u sveukupno 7 volonterskih akcija.

Volonteri/ke su učestvovali u:

- Samostalna humanitarna akcija za pomoć najugroženijim porodicama
- Prezentacije Zakona o mladima FBiHu 6 općina u SBK/KSB
- Akcija pakovanja paketa pomoći u Merhametu Travnik
- Terensko istraživanje za omladinski portal opet.ba
- Podrška realizaciji projekta „Park kulture i tolerancije“
- Podrška realizaciji i promociji projekta „Građani u procesu izbora“
- Uređenje platoa Babanovca sa organizacijom „Vlašić planet života“

Svi angažovani volonteri/ke dobili su potvrdu o obavljanju volonterskog angažmana u vidu ovjeravanja volonterske knjižice od strane organizatora volontiranja.

2.5.3. Naziv projekta: „Strategija za mlade općine Travnik“

16.03.2012. Općinsko vijeće Travnik na 38.redovnoj sjednici jednoglasno usvojilo dokument Strategije za mlade općine Travnik.

Strategija se odnosi na period 2012-2016.godine, i sadrži ciljeve, mjere i aktivnosti koje treba poduzeti da bi se status mladih koji žive na području općine Travnik poboljšao, a po pitanju zaposlenja, edukacije, zdravstva, socijalne politike, ekologije, sporta, kulture i slobodnog vremena.

Inicijativu za izradu ovog dokumenta poduzeo je Centar za edukaciju mladih, a u saradnji sa Komisijom za mlade općine Travnik, dok je regionalni ured OSCE-a imao ulogu mentora u procesu izrade.

Usvajanjem dokumenta Strategije, Općina Travnik je pokazala spremnost da vodi institucionalnu i stratešku brigu o mladima, zajedno sa svim nosiocima civilnog društva. Centar za edukaciju mladih je u 2010.godini, zajedno sa Komisijom za mlade općine Travnik, pokrenuo izradu „Strategije za mlade općine Travnik“.

Historijat:

Projekat je okupio sve relevantene sudionike u društvenom životu općine Travnik, koji su direktno ili indirektno odgovorni za kvalitetu života mladih ljudi iz gradskih i prigradskih područja općine, kako bi se u okviru projekta kreirale radne grupe i uradilo istraživanje potreba mladih ljudi iz općine Travnik.

Radne grupe su ponudile petogodišnje rješenje problematike mladih za oblasti zapošljavanje, zdravstvo, socijalna politika, kultura i obrazovane, sport, slobodno vrijeme i omladinski rad, mobilnost mladih, participacija i informisanje i zaštita životne sredine.

Na osnovu rada radnih grupa napravio se dokument Strategije za mlade općine Travnik.

U 2011. godini Nacrt dokumenta je proslijeđen Općinskom vijeću na daljnju proceduru.

Općinsko vijeće Travnik, na 34. redovitoj sjednici, održanoj 27.09. 2011. godine, donijelo je Zaključak o utvrživanju Nacrta Strategije za mlade općine Travnik 2012-2016.

Prema istom zaključku, Nacrt Strategije za mlade općine Travnik 2012.-2016. stavljen je na javni uvid i javnu raspravu. Komisija za mlade općine Travnik, Centar za edukaciju mladih i regionalni ured OSCE-a Travnik (koji ima ulogu mentora u cijelom procesu) su organizovali 4 javne rasprave u mjesnim zajednicama Han Bila, Nova Bila, Turbe i Centar. Javne rasprave sui male za cilj prikupljanje sugestija na formu i sadržaj Dokumenta, kao i informisanje javnosti o postojanju Dokumenta.

Početakom 2012. godine Nacrt dokumenta Strategije ide na daljnju procedure na Općinskom vijeću.

Projekat „Strategija za mlade“ je finansirao UNDP BiH, a sredstva su izdvojena iz projekta „Jačanje lokalne demokratije/demokracije-LOD“.

2.5.4. Naziv projekta: „Alcohol free lifestyle/Stil života bez alkohola“

Centar za edukaciju mladih je 2010. počeo implementaciju trogodišnjeg projekta pod nazivom „Alcohol free lifestyle“ („Stil života bez alkohola“).

U cilju zaštite i kreiranja zdravog i sigurnog okruženja za mlade ljude u bosanskohercegovačkom društvu, Centar za edukaciju mladih je pokrenuo projekat kojim se želi ukazati na problem lake dostupnosti i konzumiranja alkohola među maloljetnim licima, kao i na posljedice koje proizilaze iz ovog problema, a jedna od najizraženijih posljedica u današnjem BH društvu je zasigurno maloljetnička delikvencija.

Iako postoji odgovarajući Zakon o unutrašnjoj trgovini FBiH, koji se odnosi na zabranu prodaje alkohola mlađim licima od 18 godina, i obaveznosti isticanja oznaka na prodajnim mjestima o zabrani njihove prodaje osobama mlađim od 18 godina, maloljetnici i dalje bez velikih problema dolaze u kontakt sa alkoholnih pićima.

Problem konzumacije alkohola među maloljetnicima postaje alarmantan, a godišnja dob počinjanja konzumiranja alkohola postaje sve niža. Lažne priče o povezanosti alkohola sa tradicijom ne idu u prilog prevenciji ove bolesti koja definitivno predstavlja prepreku kako ličnom tako i društvenom napredovanju i razvitku.

Nakon prošlogodišnjih aktivnosti i obuke vršnjačkih edukatora sa područja cijele Bosne, aktivnosti iz 2012.godine i nova generacija edukatora obuhvatile su kompletan teritorij Bosne i Hercegovine, a suradnja se proširila i na zemlje u regionu.

1.1. Internacionalni ljetni kamp “Live your life without alcohol”

U duhu održavanja kontinuiteta aktivnosti koje postepeno kreiraju sigurna i zdrava okruženja bez alkohola za mlade ljude, zagovaraju njihovu potrebu, i ukazuju generalno da je alkohol problem u našem društvu, CEM je organizirao Internacionalni kamp pod nazivom “Živi život bez alkohola!”.

Kamp je održan na Vlašiću (planina kraj Travnika, Srednjobosanski kanton, Bosna i Hercegovina), u periodu od 28.-30.septembra/rujna 2012.godine, a u kampu je učešće uzelo 60-ak mladih ljudi, volonteri/ke i vršnjački edukatori/ce projekta, internacionalni partneri iz Srbije i Makedonije i predstavnici neformalne mreže “Životni stil bez alkohola”.

Saopćenje za javnost objavljeno poslije kampa prenosimo u cijelosti:

„Posljednji vikend u septembru/rujnu, na planini Vlašić, u organizaciji Centra za edukaciju mladih - CEM iz Travnika i Udruženja za prevenciju ovisnosti i smanjenje štete - LINK iz Sarajeva, održan je Internacionalni kamp pod nazivom „Živi život bez alkohola!“. Uz učešće predstavnika organizacija članica mreže „Životni stil bez alkohola“ iz BiH, partnerskih organizacija iz Srbije i Makedonije, učesnici kampa, mladi ljudi, su ukazali na povećanje problema konzumiranja alkohola u društvu, prvenstveno među njihovim vršnjacima.

U okolinama gdje je alkohol prihvaćen kao „društveno naslijeđe“ ili „tradicija“, a njegovo konzumiranje opravdano, ili čak očekivano u situacijama kao što su proslave ili druženja, rizik da će ga mladi ljudi, a pogotovo maloljetnici, početi konzumirati u ranijoj dobi života je izrazito velik. To znači i da će se posljedice koje alkohol uzrokuje isto tako pojaviti u njihovoj mladosti i donijeti probleme. Iako dobro informisani o tome, veliki broj mladih ljudi nastavlja konzumiranje alkohola u velikim količinama, što dugoročno može izazvati ovisnost. Prema statistici, u Evropi, 43% učenika dobi između 15 i 16 godina redovno konzumira alkohol. ¹Statistike takve vrste za regiju Balkana ne postoje.

S druge strane, postoje i mladi koji se zabavljaju i bez alkohola. Među njima su i vršnjački edukatori CEM-a na temu „Stil života bez alkohola“ koji, na kreativne načine, ukazuju na štetu koju uzrokuje alkohol. Jedan od njih je šesnaestogodišnji Milan Todorović, učenik Srednje ugostiteljsko-turističke škole u Sarajevu.

„Imao sam čas praktične nastave iz usluživanja. Tema su bili kokteli. Profesor je pravio koktele od raznih alkoholnih pića. Ponudio nam je da ih probamo, a ja sam rekao: 'Profosore, ja sam vršnjački edukator na temu 'Stil života bez alkohola' i zato neću da ih probam!'. Onda smo se dogovorili da na sljedećem času donesemo pića koja ne sadrže alkohol (voćne sokove i sl.) i od njih pravimo koktele.“

U budućnosti se planira nastavak edukacije i aktivnosti koje ljudima skreću pažnju na štetnost alkohola, s ciljem smanjenja njegove konzumacije među mlađom populacijom. Jedna od njih je i Godišnji internacionalni kamp u organizaciji evropske omladinske organizacije Active – Sobriety, friendship and peace, Centra za edukaciju mladih i LINK-a, a koji će naredne godine na ljeto biti održan u Bosni i Hercegovini.“

1.1.1. Healthy mobile bar

U 2012.godini održano je 5 Healthy mobile barova, u Travniku, Zenici, Vlašiću i na Islandu.

U sklopu Dana općine Travnik koji se od 2012. godine obilježava na prvi dan proljeća (21.03.), na platou u blizini trga grada Leipziga uz mnoštvo prigodnih aktivnosti bio postavljen i Healthy mobile bar (Zdravi mobilni bar).

Mladi ljudi i svi drugi posjetioци su uživali u zdravim i besplatnim voćnim sokovima, a imali su priliku od volontera/ki i vršnjačkih edukatora/ica dobiti informacije o statistikama i posljedicama konzumiranja alkohola.

Reakcije građana i građanki Travnika, posebno mladih ljudi su jako pozitivne, i sa oduševljenjem su prilazili Mobilnom baru.

10.06.2012. je u Zenici organiziran prvi Healthy mobile bar na ovom području.

Healthy mobile bar na kreativan način "kopira" prave kafiće, i svojim gostima nudi potpuni ugođaj kafića na otvorenom. Posjetitelji se mogu odlučiti za nekoliko vrsta svježe cijedenih voćnih sokova i frapea koji su istaknuti na meniju, čija cijena nije izražena u novcu, već kreativnim aktivnostima koje gost treba da ispuni. Da bi platili sok od naranče, gost je zamoljen da da video intervju volonterima, i odgovori na pitanja o alkoholu. Cijena multivitaminskog soka je fotografija gosta sa jednim od transparentata na kojem je poruka o štetnosti konzumacije alkohola, a neki od sokova "koštaju" suočavanje sa statistikama i problematikom alkoholizma.

Mladi, ali i građani Zenice su pozdravili ovaj vid promocije zdravog i sigurnog okruženja za mlade, i oduševljeni su "zdravim sokom za koji nije potreban novac".

Treći Healthy mobile bar organizovan je na Vlašiću, a u sklopu Internacionalnog kampa. Uz istu ideju, bio je dodatno začinjen bezalkoholnim koktelima uz pravog koktel majstora.

Četvrti HMB održan je kao prezentacija u sklopu Icebreaker 2012 ljetnog kampa.

Peti HMB se dogodio 26.12.2012.godine, na drugi dan katoličkog Božića, a volonteri/ke su građane/ke Travnika razveselili toplim čajevima uz čajne kolutiće. Osmjesi su bili najveća nagrada za volonterski trud.

1.1.2. Vršnjačke prezentacije i novi edukatori

Čelinac, Banjaluka

Kroz projekat „Alcohol free lifestyle“, u omladinskom centru -Mogu!- u Čelincu održana je radionica sa djecom uzrasta 14 godina na temu ALKOHOL.

Grupu je činilo 10 članova. Kroz razne igrice, predavanja, druženja, približena im je tema alkohola, tj. kako alkohol djeluje na ljudski organizam, koje neželjene efekte može da izazove i do svega sve može da dođe kada osoba pretjerano koristi alkohol.

Također, učesnicima/ama je skrenuta pažnja na mišljenje okoline o ljudima koji konzumiraju alkoholom i koji imaju bolest-ovisnost, tj. ALKOHOLIZAM. Pričalo se i o tome kako mladi doživljavaju alkohol u svojim okruženjima.

"Radionica je uspješno završena, jer je s grupom ostvarena super komunikacija, i što je najvažnije oni su bili jako zainteresovani za temu i komentarisali zajedno sa nama"-istakla je Nevena Fimić, vršnjačka edukatorica projekta "Alcohol free lifestyle" Centra za edukaciju mladih, jedna od voditeljki radionice.

Vršnjački edukatori iz Banjaluke, Milan i Nevena uspješno su održali još jednu radionicu na temu „Stil života bez alkohola“ 13.oktobra.2012. Ovaj put radionica je rađena sa organizacijom „Ine spe-U nadi“, koja je i zvala CEM-ove edukatore da održe radionicu. Cilj radionice je bila diskusija koja je ovoj organizaciji pomogla da shvati određene činjenice o alkoholu.

I ono što se posebno treba da istakne jeste to da je „In spe-Unadi“ zainteresovan za saradnju sa CEM-om, vezano za problem alkohola među mladim ljudima.

23. 03. 2012. godine, u Medicinskoj školi Banjaluka, održana je prezentacija na temu „Stil života bez alkohola“ za 28 učenika ove škole.

Prezentaciju je vodila vršnjačka edukatorica Nevena, koja ističe da je prezentacija trajala 45 minuta, komunikacija sa publikom je jako uspješno odrađena, i da je prezentacija počela sa kratkim predstavljanjem teme, a i dalje tekla uz diskusiju publike.

Travnik

14.maja/svibnja 2012. godine vršnjački edukatori projekta "Alcohol free lifestyle" implementovali su prezentaciju za jedan od završnih razreda Osnovne škole Travnik.

Prezentacija je imala za cilj približavanje problematike koja se tiče konzumacije alkohola među mladima jednog od najrizičnijih populacija u društvu, adolescentima.

13.4.2012. u 13 sati, održana je prezentacija na temu "Alkohol" u Mješovitoj srednjoj školi Travnik . Prisustvovalo je 15 učenika.

Prezentacija je odrađena i u vidu debate, gdje su svi interaktivno izlagali svoja mišljenja i argumente o svim problemima vezanim za maloljetničko konzumiranje alkohola. Njihov zaključak o rješavanju datog problema jeste u organima vlasti, koji trebaju da se što više posvete datoj tematici, koja svakim danom postaje teža za uspješno rješavanje i aktivnosti mladih ljudi u njihovim lokalnim zajednicama da riješe ove probleme zajedničkim snagama.

"Ne smijemo više dozvoliti da dani prolaze pasivno, već se trebaju poduzimati određene mjere restrikcije u konzumaciji,prodaji i bilo kakvoj dodirnoj tački sa alkoholom."-rečeno je na prezentaciji.

Prezentaciju je vodila vršnjačka edukatorica Semra Bojić.

Također, vršnjački edukator Dino Poljarević je 11.04.2012.godine u završnom razredu Osnovne škole Dolac održao prezentaciju na istoimenu temu.

20 učenika koji su se tek počeli suočavati sa pristiskom odrastanja i tretiranja alkohol konzumacije kao nešto što je u trendu i cool, su dali svoj doprinos ovoj borbi aktivnim učešćem u prezentaciji.

03.04.2012. u MSŠ Travnik održana je prezentacija "Upoznaj nasilje" za učenike ove srednje škole.

Prezentacija je djelo grupe vršnjačkih edukatora Centra za edukaciju mladih iz Travnika, koji su bili učesnici treninga "Nasilje i nasilje u adolescentskim vezama" održanom u prostorijama Centra za edukaciju mladih.

Ova grupa mladih ljudi je odlučila informacije i znanje koje su dobili na treningu da podijeli sa svojim vršnjacima i kolegama iz škole.

Vršnjački edukatori su certificirani za temu alkohola, ali svojom inicijativom šire svoja znanja i na druge teme.

15.06.2012.godine održana je interaktivna prezentacija na temu života bez alkohola, a za završne razrede Osnovne škole Dolac u Travniku.

Radionicu su vodili Emina i Tarik, vršnjačka edukatorica i volonter Centra za edukaciju mladih koji je u decembru/prosinu certificiran za vršnjačkog edukatora, a u sklopu projekta Alcohol free lifestyle.

Banjaluka, Sarajevo

U periodu od 01.-10.jula/lipnja 2012.godine, timovi vršnjačkih edukatora/ica su u Sarajevu i Banjaluci aktivno radili na promociju života bez alkohola među svojim vršnjacima.

Oslanjajući se na Zakon o unutarnjoj trgovini FBiH i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini RS-a, svojim vršnjacima su putem radionica, interaktivnih prezentacija, sastanaka i bezalkoholnih partya ukazali na štetnost konzumacije alkohola, i zakonske akcije koje slijede ukoliko se neko ne pridržava odredbi za prodaju alkohola maloljetnicima i konzumaciju alkohola među maloljetnicima.

Održane su informativno-edukativne prezentacije u Srednjoj elektrotehničkoj školi Sarajevo, interaktivne radionice i bezalkoholni partyji u Omladinskom centru u Čelincu i Banja Luci.

Evo šta su rekli mladi o ovim načinima promocije života bez alkohola i sigurnog okruženja za mlade: "Mi smo kroz šalu, priču, pjesmu, smijeh, uživanje, ispijanje soka, pokazali da nam može biti super, da se nakon toga osjećamo bolje. I sve to bez alkohola!"

Sarajevo

U 2012. u prostorijama SOS društvenog centra Sarajevo, održana je radionica o štetnosti konzumacije alkohola za grupu mladih ljudi.

Radionica je obuhvatila interaktivnu prezentaciju, diskusiju i upitnik o poznavanju činjenica o alkoholu, a mladi su imali priliku i pogledati prilagođene video materijale koji se tiču ove tematike.

Radionicu su vodili vršnjački edukatori iz Sarajeva, Milan i Adna.

Novi edukatori/ice

U decembru/prosincu u prostorijama Centra za edukaciju mladih, održana je obuka 3.generacije vršnjačkih edukatora na temu "Stil života bez alkohola".

Novih 10 vršnjačkih edukatora CEM-a, povećao je broj euciranih mladih ljudi na temu štetnosti konzumacije alkohola, a njihov osnovni cilj je prenos stečenog znanja na svoje vršnjake, putem prezentacija u školama, radionica i društvenih akcija.

Broj mladih koji su direktno prošli kroz programe implementirane od strane vršnjačkih edukatora/ica (prezentacije i radionice) prelazi 260.

Više o radu vršnjačkih edukatora čitajte na www.apeer.cem.ba

1.2. Mreža društveno odgovornih kompanija

U cilju zaštite i kreiranja zdravog i sigurnog okruženja za mlade ljude u bosanskohercegovačkom društvu, Centar za edukaciju mladih je pokrenuo inicijativu Mreže društveno odgovornih kompanija u BiH.

Ovom kampanjom želimo senzitivirati društvenu odgovornost i uključiti sve relevantne faktore. Sinergijom vladinog, nevladinog i privatnog sektora i zajedničkim djelovanjem u zajednici rezultati ove kampanje biće nemjerljivo veći.

Kampanjom je predviđeno postavljanje promotivnih materijala u obliku upozoravajućeg kažiprsta koji ima i šaljivi karakter, a koji u našem društvu i kulturi simbolizuje zabranu. Materijali bi se postavljali u objektima u kojima se prodaju alkoholna pića (prodavnice, ugostiteljski objekti) a koji će imati ulogu stalnog podsjetnika na zabranu prodaje alkohola mlađim od 18 godina, kako maloljetnim licima tako i direktnim prodavačima.

Inicijativu za stvaranje ove mreže, CEM je podnio gotovo svim trgovinskim lancima u BiH, a tekli su pismeni i usmeni pregovori sa vođama lanaca. Pregovori će se intenzivirati početkom 2013.godine.

U 2012.godini, surađivalo se i sa tržišnim inspekcijama, kao i policijskim uprava, koje su iskazale svoje zadovoljstvo ovom inicijativom, i pružaju punu podršku.

1.3. Mreže "Životni stil bez alkohola"

U cilju doprinosa procesu borbe protiv zloupotrebe alkohola među djecom i mladima, Centar za edukaciju mladih Travnik pokrenuo je inicijativu za stvaranje neformalne mreže društveno odgovornih organizacija civilnog društva u BiH, koje će u cilju zaštite djece i mladih, a kroz svoje programe, organizacijske vrijednosti i principe, prostore u kojima djeluju i implementiraju aktivnosti, promovisati zdravo i sigurno životno okruženje za djecu i mlade.

U svom dugogodišnjem radu sa mladima i za mlade prepoznali smo niz problema koji utiču na ovu populaciju i njihov kvalitetan razvoj.

Prvi inicijalni sastanak i radionice zagovaranja za alkoholne politike organizovani su početkom decembra/prosinca, uz učešće polovine predstavnika članica mreže, Centra za edukaciju mladih i predstavnika IOGT-NTO iz Švedske, koji su vodili dio procesa edukacije i planiranja budućih akcija.

Mreži se do sada pridružilo 29 organizacija iz Bosne i Hercegovine, širokog spektra djelovanja, a koje imaju isto shvaćanje problema alkohola u BH društvu.

Spisak organizacija, memorandum, i ostale dokumente koji su vezani za mrežu moguće je pronaći na www.cem.ba

Mreža se nastoji proširiti na internacionalnoj osnovi.

Mreža će u bližoj budućnosti raditi na slijedećim aktivnostima:

- Promocija života bez alkohola među djecom i mladima
- Promocija vrijednosti i principa za koju se zalaže mreža među OCD
- Istraživanje društvenih tokova vezanih za alkohol (konzumacije alkohola, prodaje alkohola, zakonske regulative)
- Akcije u zajednici u cilju prevencije zloupotrebe alkohola među djecom i mladima (mali grantovi koji promovišu životni stil bez alkohola)
- Zagovaranje na svim nivoima vlasti za donošenje zakonskih regulativa i njihovu primjenu

Pristup ovoj neformalnoj mreži imaju sve zainteresovane organizacije civilnog društva sa prostora Bosne i Hercegovine ali i internacionalne organizacije koje prepoznaju ozbiljnost navedenog problema, promovišu ili žele promovisati navedene vrijednosti i principe u cilju kreiranja zdravog i sigurnog okruženja za djecu i mlade.

1.4. Školske alkohol politike

Jedan od ciljeva projekta jeste i usvajanje Školske alkohol politike u školama širom BiH.

Školska alkohol politika je dokument kojim će se regulisati korištenje/konzumiranje i posjedovanje alkohola u toku školskih aktivnosti u prostorijama škole i okruženju škole, a koji će biti ponuđen školama u BiH da se kao takav uvrsti u politiku, odnosno pravilnik o radu škole, kako bi se za učenike kreiralo okruženje koje promoviše zdrav život bez alkohola.

CEM je pokrenuo inicijativu kreiranja Školske alkohol politike, a nakon radnog sastanka koji je održan u augustu 2011., a kojem su prisustvovali prosvjetni radnici sa područja SBK I ZE-DO kantona, predstavnici Centra za mentalno zdravlje Travnik, učenici, predstavnici vijeća učenika, volonteri CEM-a i uposleni CEM-a, definisani sadržaj Dokumenta Školske alkohol politike poslan je u vidu prijedloga na škole u pilot općini (Travnik), kao i na odgovorna kantonalna ministarstva.

Nastavak inicijative i svi pregovori će biti nastavljeni u 2013.godini.

2.5.5. Naziv projekta: „Volontiraj – KREDITIRAJ! 2012“

18.10.2012. u Travniku je održan šesti po redu socijalni dan u sklopu projekta „Volontiraj-kreditiraj“.

Ovaj projekat pruža priliku mladim ljudima da stupe u kontakt s potencijalnim poslodavcima iz svijeta biznisa, vladinih institucija i nevladinih organizacija, te firmama da iskažu svoju društvenu odgovornost i pomognu mladima da nauče cijeniti posao i rad.

U projektu je sudjelovalo 135 srednjih škola iz Federacije, među kojima su MSŠ Travnik, MSEUŠ Travnik, MSTŠ Travnik, MSŠ Novi Travnik, SGŠ "Jakova Gotovca" Novi Travnik, i SSŠ Gornji Vakuf/Uskoplje.

Projekat je organiziran od strane Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke i Udruženja „INFOHOUSE“, a organizacija koordinator za područje SBK/KSB je Centar za edukaciju mladih.

Među poslodavcima su se ove godine ponovno našli Općine Travnik, Novi Travnik, te Regionalni vodovod "Plava voda", Naš dom d.o.o. MKF Lider, Radio TNT, Tvornica košulja "Men", Winter d.o.o, DM, Hotel "Dani" Nova Bila, BH MAC, Veterinarski centar "Barijali", ZD RU Gračanica d.o.o., ŠGD ŠGD d.o.o, Caffè bar Casa Blanca, STR Vranica, Udruženje navijača Red Union, ATT d.o.o, JU Ljekarna "Gornji Vakuf", JU Dom zdravlja Gornji Vakuf, Računovodstveni biro "Jonić" i Berberska radnja "Aljo".

Ukupno je radilo 88 učenika. Volontiraj-KREDITIRAJ je dobitnik prve nagrade Erste fondacije za društvenu integraciju 2008.

2.5.6. Naziv projekta: „Park kulture i tolerancije“

Centar za edukaciju mladih Travnik je implementirao projekat „Park kulture i tolerancije“ koji je kroz promociju raznolikosti kulturne i istorijske baštine, zagovara jednakost i toleranciju.

Ciljevi projekta:

Promocija tolerancije i različitosti

Promocija mladih i saradnje među mladima na području srednje Bosne.

Promocija kulture, umetnosti i kreativnih metoda rada

Promocija interkulturalnog dijaloga i antidiskriminacije

Inkluzija manjina i marginalizovanih grupa

Da bi ostvarili zacrtane ciljeve, održalo se 7 interaktivnih radionica u saradnji sa Zavičajnim muzejom Travnik. Radionice su se održale na Starom gradu u Travniku.

Radionica br 1 – Književnost :

Prezentacija kulturnog nasljeđa u domenu književnosti zajedno sa praktičnim primjerima ove regije.

Radionica br 2 – Botanika i ekologija:
Radionica pokriva aspekt prirode ovog kraja.

Radionica br 3 – Kultura:
Pokriva dio kulturnog nasljeđa područja Srednje Bosne.

Radionica br 4 – Rad sa drvetom:
Interaktivna radionica u kojoj će učesnici imati mogućnost da učestvuju u izradi eksponata od drveta koristeći stare zanate iz prošlosti

Radionica br 5 – Tekstilni zanati:
Učesnici će imati mogućnost da interaktivno učestvuju u izradi odjevnih predmeta (narodne nošnje) i time upoznaju kulturno nasljeđe ovog kraja.

Radionica br 6 – Teatar:
Direktan rad sa mladima s ciljem upoznavanja sa razvojem ranog teatra i njegovog značaja iz prošlosti.

Radionica br 7 – Muzika:
Mladi će imati mogućnost da upoznaju se sa instrumentima i razvojem muzike i muzičke kulture ovog prostora.

Projekat je u konačnici doprinio da se kroz Park kao jedinstveno mjesto okupljanja različitih mladih ljudi iz različitih područja SBK/KSB, radi na procesu razvijanja tolerancije i upoznavanje zajedničkog kulturnog nasljeđa regije Srednja Bosna među mladim ljudima.

Projekat se implementirao u periodu Juni 2012.- Novembar 2012.godine.

Preko 200 učenika/ca je konzumiralo program Parka.

Projekat "Park kulture i tolerancije" je finansirala Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u BiH.

2.5.7. Naziv projekta: „Travel for knowledge“

Program „Travel for knowledge“ je razvio Centar za edukaciju mladih s ciljem kreiranja uvijeta za povećanje mobilnosti mladih ljudi.

Program se odnosi na omogućavanje volonterima organizacije, stranim studentima i aktivistima da putuju u druge zemlje na seminare, prakse, konferencije, kako bi mogli dijeliti znanja i iskustva i sticati nove vještine u drugom okruženju.

Ono što CEM nudi aktivnim volonterima organizacije jeste mogućnost putovanja na razne edukacije u cijeloj Europi, ukoliko takve postoje, odnosno stranim studentima pruža mogućnost da rade praksu u Centru za edukaciju mladih.

Švedski studenti radili praksu u CEM-u

Centar za edukaciju mladih – CEM je omogućio stažiranje za međunarodne studente. Dva nova studenta sa Sveučilišta u Jönköping-u, Švedska, radili su u CEM-u 5 sedmica. Tko su oni i šta su radili pročitajte u nastavku.

Malin Lang i Cornelia Johansson:

„Trenutno studiramo Međunarodni rad kao glavni predmet Globalnih studija na Univerzitetu Jönköping. Tijekom pet sedmica odradile smo naš pripravnčki staž u CEM-u u Travniku. Tijekom našeg rada u CEM-u smo između ostalog, pomagale u prijevodu informacija i dokumenata na švedski i engleski, i pomogle u razvoju suradnje između donatora i potencijalnih donatora. Također smo sudjelovale u svakodnevnom radu u sklopu projekata na kojim CEM trenutno radi, i prisustvovala različitim radionicama za mlade i za volontere koje se održavaju u CEM-u.

Sa ovim pripravnčkim stažom vidjele smo način rada unutar nevladine organizacije, kao i razvile svoje znanje rada na konfliktu između uprave i razvitka mladih.“

Our voice is important, Bugarska

Učesnici programa mobilnosti “Travel for knowledge” kojeg je 2011. pokrenuo Centar za edukaciju mladih, imali su priliku otputovati u Bugarsku krajem augusta/kolovoza i raditi na toleranciji i zbližavanju mladih sa prostora Balkana.

U gradu Velingradu 7 volontera/ki Centra za edukaciju mladih iz Travnika i Zenice su u organizaciji „Euroalternativa“, a kroz projekat finansiran kroz „Youth in action“ program, proveli deset dana u ovoj zemlji.

Učešće su uzeli partnerske organizacije iz Bosne i Hercegovine, Srbije, Makedonije i Bugarske.

Volonteri iz Travnika i Zenice predstavljali su svoju zemlju i svoju organizaciju iz koje dolaze. Pored predavanja i radionica održavane su i nacionalne večeri gdje je svaka država imali priliku da prezentuje svoja nacionalna jela.

U prilogu dio iskustva jednog od učesnika.

“Hmm, gdje početi uopće? Ovaj seminar, kao seminar, je sigurno bio jedno od najboljih stvari koja se desila svima nama, bar se nadam da i drugi dijele mišljenje samnom, jer ja sam još pod utiscima. Toliko ljudi, toliko kultura, toliko lijepih uspomena.

Lično sam veliki prijatelj upoznavanja novih ljudi i ovo je bilo nešto fenomenalno za mene. Počevši od ljudi od kojih sam toliko naučio, sa kojima sam se toliko smijao, toliko dobrih radionica odradio..

Ljudi su različiti, dolazi do nesuglasica, 100 ljudi- 100 čudi, što bi se reklo. Ali ovdje se pokazao stvarno minimum toga i uz to, velika tolerancija i želja za druženjem i radom. Pokazali smo da, mi kao Balkan smo svi jedna velika porodica, ma šta drugi tvrdili. Nezaboravne uspomene stečene tokom rada i malim žurkama koje smo svakodnevno pravili su nešto što ću da nosim kroz život, sigurno.“

Socijalna isključenost djece alkoholičara, Krakov, Poljska

Članica programa "Travel for knowledge" i aktivna volonterka Centra za edukaciju mladih, Semra Bojić, imala je priliku otputovati u Krakov, grad na jugu Poljske.

Povod njenog putovanja za znanjem je seminar koji je obrađivao temu socijalne isključenosti sa naglaskom na socijalnu isključenost djece alkoholičara.

S obzirom da je Semra i vršnjački edukator CEM-a na temu „Stil života bez alkohola“, seminar joj je pružio neophodna nova znanja i informacije koje će moći koristiti u svom daljnjem angažmanu kao edukator.

Seminar je održan u periodu od 23.-30.marta 2012.godine, a organizovan je od strane organizacije Active - sobriety, friendship and peace, uz finansijsku potporu Vijeća Evrope.

Summer camp Germany 2012

Aktivni volonter Centra za edukaciju mladih Travnik, Nermin Mameledžija, imao je priliku "otputovati za znanjem" - u Njemačku.

Summer camp Germany2012, je projekt organizovan od strane CAMPUS15. Njegova osnovna ideja je da zbliži mlade ljude sa prostora Balkana i Srednje Europe, čiju historiju su obilježili brojni ratovi i nacionalne mržnje. Sam projekt je trajao od 29. 07 do 19.08. 2012., a održan je u Konigswinteru.

„Summer camp je osmišljen sa idejom da traje dvije godine, tako jedva čekam reunion, koji će se, po svemu sudeći, održati u Hrvatskoj.“ - ispričao nam je Nermin.

Island: ICEBREAKER 2012

Period od 07.-14.augusta 2012. godine, za vršnjačku edukatoricu projekta "Alcohol free lifestyle" i koordinatoricu vršnjačkih edukatora značio je putovanje u zemlju leda i vatre – Island.

Na Islandu se u tom periodu održavao dvogodišnji Kongres i ljetni kamp "Icebreaker2012", u organizaciji velike europske omladinske organizacije/mreže organizacija Active-sobriety, friendship and peace, čiji je član i CEM.

Na Kongresu je 67 delegata organizacija članica mreže Active Europe- sobriety, friendship and peace, glasalo za 9 novih ljudi, članova odbora, koji će u naredne dvije godine raditi na razvoju Activea, i implementaciji akcionog plana organizacije.

Odbor Activea čine predsjednik i potprijedsjednik, blagajnik, sekretar, I 5 članova odbora. Čast, ali i ambiciozna pozicija blagajnika i rada na finansijskoj održivosti Activea, pripala je predstavniku Centra za edukaciju mladih.

Kamp "Icebreaker2012" ponudio je mnogo različitih iskustava, upoznavanja sa otprilike 300 partipicpanata I isto toliko različitih kultura, uživanje u prirodnim ljepotama, i sve u svemu, predivno iskustvo za oba predstavnika CEM-a.

2.5.8. Naziv projekta: „Omladinski informativni portal www.opet.ba”

Centar za edukaciju mladih u cilju veće informisanosti mladih ljudi vodi omladinski portal www.opet.ba.

Dnevno ovaj portal posjeti preko **400 korisnika** što na mjesečnoj osnovi čini brojku od **12 000 posjeta**. Web portal www.opet.ba se u velikoj mjeri razlikuje od drugih web portala. Njegova osnovna namjena je da služi mladim ljudima BiH te da im obezbjeđuje neophodne informacije iz oblasti zapošljavanja, edukacije, stipendija/grantova i drugih njima relevantnih polja.

Ovaj portal u svojoj dugoročnoj strategiji ima za cilj da postane jedan od vodećih web informatora za mlade na području cijele BiH.

Web portal je otvorenog karaktera, i oslikava saradnju vladinog i nevladinog sektora, biznis sektora, kao i cjelokupnog civilnog društva. U godinu dana postojanja portala, institucije, privredni subjekti, nevladine organizacije i pojedinci/ke sa područja Bosne i Hercegovine šalju vijesti/ogläse/informacije koje su relevantne za mlade ljude i one se besplatno objavljuju.

Opet.ba je nastavio biti pokrovitelj JobFAIRa 2012. kojeg je po četvrti put organizovalo udruženje studenata elektrotehnike Evrope EESTEC, Lokalni komitet Sarajevo, (sajam zapošljavanja za studente i diplomce tehničko-tehnoloških fakulteta „JobFair '12 - iskoristi svoju šansu!“).

Jedna od inovativnijih strana portala je i online podrška za mlade, odnosno online pravna pomoć za sve mlade ljude.

Na ovaj potez se CEM odlučio nakon uspješnog projekta koji je na početku godine završen, a odnosio se pravnu pomoć ženama. Ukazala se velika potreba za ovom uslugom, pa je CEM u skladu sa svojim kapacitetima omogućio mladim ljudima da imaju adresu na koju se mogu obratiti.

2.5.9. Naziv projekta: „Mladi za demokratsku BIH DANAS, a ne sutra“

Centar za edukaciju mladih Travnik u 2012. počinje sa implementacijom projekta „Mladi za demokratsku BIH DANAS a ne sutra“ koji ima za cilj sistemski povećati i obezbjediti uključenost mladih ljudi u društvene procese i osnažiti partnerske veze između predstavnika lokalnih struktura vlasti, omladinskih organizacija i legalno izabranih predstavnika mladih ljudi u SBK/KSB.

Projekat u cijelosti obuhvata promociju Zakona o mladima FBiH i kreiranje alata i mehanizama za njegovu kvalitetnu implementaciju u 6 općina SBK/KSB, kao i informisanje

svih relevantnih strana (kantonalne i lokalne vlasti, organizacije i mlade) da postoje odgovarajući mehanizmi za sistemsko uključivanje mladih ljudi u društvene odnose.

Centar za edukaciju mladih uradio je prvobitno procjenu početnog stanja u 12 općina SBK/KSB kako bi se utvrdila spremnost općinskih struktura vlasti i omladinskih organizacija za učešće u procesu implementacije projekta, i odabralo 6 općina u kojima će se realizovati projektne aktivnosti.

Nakon ovog istraživanja u odabranim općinama (Vitez, Travnik, Donji Vakuf, Busovača, Kiseljak i Novi Travnik) uradilo se i istraživanje potreba mladih ljudi. Oba istraživanja moguće je preuzeti na zvaničnoj internet stranici organizacije.

Izradile su se knjižice i brošure Zakona i Vijeća mladih, posebno adaptovane i prilagođene ciljanim čitateljima.

Da bi ostvarili zacrtane ciljeve održano je 6 javnih prezentacija Zakona o mladima FBiH kao i masovno promovisanje Zakona o mladima FBiH kroz promotivne materijale i medije u Travniku, Novom Travniku, Vitezu, Busovači, Kiseljaku i Busovači.

Kroz posebno kreiran edukacijski program ojačali su se kapaciteti predstavnika 18 organizacija civilnog društva iz 6 općina SBK/KSB da zagovaraju za prava mladih, budu ravnopravan partner lokalnoj vlasti i aktivno učestvuju u implementaciji Zakona o mladima FBiH.

Na Vlašiću se održala dva dvodnevna treninga sa temama koje su prilagođene potrebi organizacija, kao što su projektni ciklus, timski rad, zagovaranje, implementacija Zakona itd, a iskoristila se prilika da se pripremi i akcioni plan djelovanja ka formiranju lokalnih vijeća mladih, a na koncu i Kantonalnog vijeća mladih.

Nakon edukacija, predstavnici omladinskih udruženja su imali priliku sudjelovati u studijskoj posjeti nacionalnim i internacionalnim organizacijama sa sjedištem u Sarajevu i Travniku (KULT – Institut za razvoj mladih, OSCE i drugi), i na taj način dobiti presjek odgovornog menadžmenta unutar organizacija civilnog društva.

Projektom je planirano i formiranje legalnopravnih tijela (Općinska vijeća mladih po Zakonu o mladima FBiH) koja će zastupati interese mladih u ovim općinama i jačanje i promocija njihove uloge u lokalnim zajednicama.

Od novembra/listopada 2012.godine nakon što su po Zakonu kreirani Registri omladinskih udruženja u ovim općinama (na inicijativu omladinskih organizacija koja su ušla u proces formiranja vijeća mladih), pristupilo se osnivanju vijeća održavanjem Osnivačkih skupština Vijeća mladih Travnik, Novi Travnik i Donji Vakuf. Ovaj proces će sa preostalim općinama biti nastavljen u 2013.godini.

Nakon osnivanja svih šest vijeća, Centar za edukaciju mladih će pokrenuti proces formiranja Kantonalnog vijeća mladih po Zakonu o mladima FBiH.

Projekat će u konačnici doprinijeti poboljšanju međusektorske saradnje i razumjevanja, a kroz pokretanje inicijative za izradu Kodeksa o suradnji između omladinskih organizacija i lokalnih vlasti kao i njegovo usvajanje u ovim općinama.

Projekat se implementira u periodu mart 2012.- maj 2013.godine.

Projekat „Mladi za demokratsku BiH DANAS a ne sutra“ je finansiran od strane CCI-a (Centri civilnih inicijativa) kroz Program CAPP II.

2.5.10. Naziv projekta: „Monitoring lokalnih usluga“

U cilju unapređenja kvaliteta pružanja javnih usluga i zadovoljenja stvarnih potreba građana, Centar za promociju civilnog društva (CPCD) Sarajevo u partnerstvu sa Centrom za edukaciju mladih Travnik realizirao je projekat „Monitoring lokalnih usluga: organizacije civilnog društva (OCD), građani i lokalne vlasti zajedno do boljih usluga“, kojeg je finansirao Fond otvoreno društvo BiH.

Implementacija projekta se desila u 15 općina oba bh.entiteta, a jedna od njih je i općina Travnik.

Monitoring lokalnih usluga se vršio kroz ispitivanje zadovoljstva građana o kvaliteti usluga, koje su prema Povelji o lokalnoj samoupravi u izvornoj nadležnosti jedinica lokalne samouprave, a kroz primjenu PULS metodologije.

Ova metodologija obuhvata ispitivanje zadovoljstva građana u 16 oblasti koje pokrivaju lokalne javne usluge; vodovod i kanalizacija, komunalna higijena, grijanje, održavanje lokalnih puteva, horizontalne i vertikalne signalizacije, javna rasvjeta, zelene površine i parkovi, groblja, javni prijevoz, predškolsko obrazovanje, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje, biblioteka, pristup internet mreži, primarna zdravstvena zaštita, socijalna zaštita i usluga šalter sale, i kreiranje platforme za razvoj novih javnih politika.

Vremenski okvir dijela projekta koji se implementira na području općine Travnik počeo je u martu/ožujku 2012.godine a završio u septembru/rujnu 2012.godine.

U tom periodu se na području općine Travnik sprovele sljedeće aktivnosti:

- Anketa o stepenu zadovoljstva građana sa javnim uslugama u 34 mjesne zajednice općine Travnik;
- Javno prezentovanje rezultata istraživanja o stepenu zadovoljstva građana predstavnicima općinskih vlasti, MZ i građanstvu
- Zagovaračka kampanja za poboljšanja javnih usluga

Terenski dio istraživanja (anketiranje) je vršilo 10 akreditiranih i obučeni anketara Centra za edukaciju mladih, a uzorak za istraživanje je pripremljen koristeći PULS metodologiju.

Anketama su obuhvaćena 742 domaćinstva, u svim MZ općine Travnik (34).

Lokalni organi vlasti su dobili značajne inpute/povratne informacije od građana koje im mogu koristiti u procesu utvrđivanja prioriteta za raspodjelu budžetskih sredstava za finansiranje pojedinih usluga.

16.08.2012.godine u 14,00 sati u velikoj sali Općine Travnik održana je prezentacija rezultata istraživanja.

Načelnik općine Travnik, gđin Admir Hadžiemrić, istakao je da ovaj projekat ima posebnu važnost za sve stanovnike općine Travnik, a osobito za predstavnike vlasti jer, zahvaljujući ovom projektu, možemo vidjeti kakva su razmišljanja i ocjene građana o javnim uslugama. „Dobili smo povratnu informaciju od građana o njihovom zadovoljstvu iz oblasti javnih usluga i nastojat ćemo ovu studiju sagledati te koristiti kao alat za unapređenje i poboljšanje usluga lokalne samouprave.“

Najgore usluge, prema mišljenima građana su: Javni prijevoz u večernjim satima, Kolektivno grijanje (Cijena grijanja), Komunalna higijena (Održavanje vodotokova u MZ), Javni prevoz (Cijena javnog prevoza), Komunalna higijena (kultura stanovnika u odlaganju smeća), Predškolsko obrazovanje itd. Izvještaj sa rezultatima istraživanja moguće je preuzeti na web stranici organizacije.

2.5.11. Naziv projekta: „Građani u procesu izbora“

Na posljednjim Opštim/Općim izborima 2010. godine, jedan od glavnih problema izbornog procesa je enorman porast nevažećih glasova u odnosu na prethodne izbore i u odnosu na susjedne zemlje.

U zavisnosti od izbornog nivoa, za pojedine nivoe vlasti broj nevažećih glasačkih listića je iznosio oko 10%. Kao posljedica toga evidentan je pad povjerenja građana ali i političkih subjekata u regularnost izbornog procesa.

Centar za edukaciju mladih je ove godine pratio smo izborni proces na lokalnom nivou na području općine Travnik.

Na prvo sastanku UG „DON“-a i partnera, formirana je mreža „Karika“ za građansku podršku praćenja izbornog procesa. Formirana mreža se bavila predizbornim, izbornim i postizbornim aktivnostima, radila na povećanju učešća građana za izlazak na izbore i vraćanju povjerenja u izborni proces.

U sklopu ovog projekta CEM je organizovao edukacije u MZ Turbe i MZ Dolac na Lašvi za žene i mlade, kako bi ih informisao o potrebi izlaska na izbore, i načinima funkcionisanja lokalne samouprave.

Nakon različitih vidova edukacije i motivacije građana da izađu na izbore, građanima je ponuđeno da direktno postavljaju pitanja strankama/koalicijama i kandidatima za načelnike.

25.09.2012.održana je JAVNA TRIBINA za Općinsko vijeće, na koje su bile pozvane sve stranke/koalicije koje imaju svoje kandidate za Vijeće, odnosno njih 12.

Učešće je potvrdilo 10 stranaka/koalicija, a na kraju su učešće uzeli kandidati SDA, SDP, SBB BiH, BOSS Mirnes Ajanović, Hrvatske liste za Travnik (HSS Stjepana Radića, HSP BiH), i Koalicija za Travnik (SPU BiH, LDS BiH). U polupunoj Velikoj sali Općine, gdje se održavala Javna tribina, građani su svoja pitanja mogli postaviti pismenim putem nakon predstavljanja kandidata i njihovih planova.

Građani su postavili više od 50 pitanja, i na većinu su dobili odgovor.

Drugi dan 26.09.2012., Veliku salu su skoro popunili građani, i po istom principu, veliki broj pitanja uputili su prisutnim kandidatima za načelnika općine.

Na Forum su se odazvali aktuelni načelnik općine Travnik, Admir Hadžiemrić (SDA), Amra Mehmedbegović-Živanović (SDP), Nisvet Lozo (Stranka za BiH) i Samir Čurić (SBB).

HDZ BiH, sa svojim kandidatom Ivicom Harambašićem, nije uzeo učešće u Forumu.

U Travniku je nekoliko dana pred izbore održana obuka posmatrača - građana, dok se u paralelno vrijeme odvijala i ulična akcija koja je pozivala građane, pogotovo mlade ljude, da izađu na predstojeće izbore.

Obuka 20 akreditovanih posmatrača u prostorijama Centra za edukaciju mladih prošla je sa osjećajem zadovoljstva mladih posmatrača, koji su bili raspoređeni na 20 biračkih mjesta za koja je utvrđeno da su imali najveći broj nevažećih listića na proteklim izborima.

U sklopu završne faze projekta „Građani u procesu izbora“ 22.11. u hotelu "Hollywood" na Ilidži, održana je konferencija koja je imala za cilj sumiranje i prezentiranje rada neformalne mreže organizacija za građansko nadgledanje izbornog procesa "Karika".

"Karika" je mreža organizacija okupljenih oko nosioca projekta, Udruženja građana "DON" iz Prijedora, čija je članica i Centar za edukaciju mladih Travnik, a koja je u proteklih 5 mjeseci sprovela edukacije građana na temu izbora i lokalne samouprave, forume kandidata za načelnike/gradonačelnike i javne tribine za općinska vijeća, kao i samo nadgledanje izbora na 234 biračka mjesta u BiH.

Prisutnima na konferenciji su se obratili Igor Stojanović ispred Centara civilnih inicijativa koji su finansijski podržali cjelokupan projekat, Murisa Marić, izvršna direktorica UG "DON" iz Prijedora, i Karolina Plišo, predstavnica mreže "Karika", te su iznijeli stavove o ulozi organizacija civilnog društva u izbornom procesu, kao i rezultate rada mreže "Karika".

Na konferenciji su doneseni određeni zaključci i preporuke za poboljšanje izbornog procesa, a kroz učešće predstavnika političkih partija, građana, nevladinih organizacija, građanskih posmatrača i predstavnika gradskih/općinskih izbornih komisija.

Rad konferencije se odvijao kroz tri panel diskusije na teme:

1. Uloga biračkih odbora u izbornom procesu,
2. Najčešća kršenja izbornih pravila,
3. Uloga posmatrača u izbornom procesu

Na konferenciju su bili pozvani i predstavnici Centralne izborne komisije, čiji bi izvještaj o sprovedbi izbora bio od velikog značaja.

Građani u procesu izbora" je projekat koji realiziralo osam organizacija civilnog društva iz BiH (U.G. "DON" Prijedor u suradnji s partnerskim organizacijama, Centrom za edukaciju mladih (Travnik), Centrom za građansku suradnju (Livno), Centrom za promociju civilnog društva (Sarajevo), Helsinškim Odborom za ljudska prava u Republici Srpskoj (Bijeljina), Demokratskim centrom Nove Nade (Foča), Oazom (Trebinje), i Udruženjem Most (Gradiška)), s ciljem vraćanja povjerenja građana u izborni proces.

Projekat „Građani u procesu izbora“ je podržan od strane CCI (Centri civilnih inicijativa) kroz program CAPP II.

2.5.11. Naziv projekta: „Hot spot zona Centar“

Centar za edukaciju mladih Travnik i Općina Travnik pustili su u testnu fazu besplatnu HotSpot (besplatna internet konekcija) zonu u parku kod zgrade Općine Travnik.

U toku je i izrada Online FTP servera na kojem će biti postavljeni obrasci i dokumenti koje će građani/ke općine Travnik moći besplatno da skinu sa servera.

Cilj ove zajedničke akcije je da svojim građanima, mladim ljudima i turistima omogućimo bolje informisanje i mogućnost bržeg dolaska do potrebnih dokumenata i obrazaca.

Podsjećamo:

Centar za edukaciju mladih je 2010.godine pokrenuo projekat „Travnik wireless city/Travnik grad bežičnog interneta“, koji je nastavljen i u 2011.godini.

Projekat „Travnik wirelles city“ ima za cilj stvaranje preduslova i poboljšanje sveukupnog položaja mladih ljudi u općini Travnik, omogućivši im pristup što većem broju informacija relevantnih za različite segmente njihovog života, kako bi se aktivnije uključili u društvene tokove i dali svoj puni doprinos u razvoju zajednice.

Aktivnosti projekta su obuhvatale otvaranje efikasnog i mladima dostupnog Info Parka (HOT-SPOT ZONA, besplatna internet konekcija) koji se nalazi u neposrednoj blizini svih srednjih škola u Općini Travnik.

Ovim projektom smo kroz veću informisanost, koja je pravo mladih ljudi, gradili imidž, „komercijalizovali“ omladinski aktivizam, tj. prekinuli njegov „ekskluzivitet“ i ponudili ga i učiniti dostupnim svim mladim ljudima, bez obzira na njihovo mjesto stanovanja, njihovu pripadnost, subkulturu kojoj pripadaju itd.

2.5.13. Naziv projekta: „Besplatna pravna pomoć“

U Travniku su žene ove godine mogle dobiti besplatnu pravnu pomoć, pravni savjet ili informaciju iz oblasti porodičnog prava, radnih odosa i socijalne zaštite.

Centar za pravnu pomoć ženama Zenica nudio besplatnu pravnu pomoć koja se mogla dobiti u prostorijama Centra za edukaciju mladih Travnik. Nakon završetka ovog projekta, CEM je pokrenuo novi servis pri omladinskom portalu Opet.ba, namjenjen za online pravnu pomoć mladim ljudima koja će biti dostupna i u budućnosti.

2.5.14. Naziv projekta: „Općine naklonjene mladima“

6.03.2012.godine potpisan je Sporazum o saradnji na projektu Općine naklonjene mladima u saradnji mladih i lokalnih vlasti između Instituta za razvoj mladih KULT, Općine Travnik, Javne ustanove Zavičajni muzej Travnik i Centra za edukaciju mladih.

Ovim programom se unaprijedila saradnja vladinih i nevladinih struktura na lokalnom nivou.

Projektom su se ohrabрили mladi iz lokalnih zajednica da nauče samostalno ostvariti i zaštititi svoja prava u društvu, da učestvuju u donošenju odluka koje ih se tiču i da aktivno i smisleno rade na poboljšavanju životnog standarda u svojoj zajednici, zagovarajući provođenje zakona o mladima, ukazujući na njegovu važnost – uvažavajući principe građanskog društva i ljudska prava u načinu djelovanja.

Nosilac projekta Institut za razvoj mladih KULT je proveo certificiranu obuku za 13 službenika/ca za mlade i 13 predstavnika/ca javnih ustanova, te certificiranu obuku za omladinske lidere/ke za 26 mladih, po 2 iz svake izabrane općine.

Omladinska udruženja i podmladci političkih stranaka potaknuli su se na međusobnu podršku i partnerstvo u procesu zagovaranja mjera održive politike prema mladima predviđene zakonima o mladima. Također, projekt je predvidio priznavanje i sistematizaciju pozicije službenika/ce za mlade u formalnim aktima, te izradu i promociju priručnika za službenike/ce za mlade.

U sklopu projekta, predstavnik CEM-a je zajedno sa Zavičajnim muzejom i Općinom Travnik realizirao edukativni kamp na Vlašiću, za 30 mladih ljudi. A s ciljem podizanja ekološke svijesti mladih, kao i promovisanja saradnje vladinog sektora i državnih institucija.

Program je financirala Europska unija.

2.5.15. Naziv projekta: „Budi promjena volontiraj! 2012“

Centar za edukaciju mladih, svjestan vrijednosti doprinosa koji volonteri daju u razvoju zajednica, te tako direktno poboljšavaju njen razvoj i kvalitet života u cjelini, je kreirao edukacijski program pod nazivom „Budi promjena, volontiraj!“.

Edukacijski program „Budi promjena, volontiraj! 2012“, ima zadatak promovisati važnost volonterizma i omladinskog aktivizma kao jednog od osnovnih elemenata društva, pružiti mladima mogućnost da dobiju dodatnu edukaciju i aktivno učestvuju u kreiranju uslova u svojim zajednicama kako bi ostvarili svoje pune potencijale.

Edukacijskim programom rušimo stereotipe o volonterizmu kao besplatnom radu i prikazujemo prave vrijednosti volonterizma u odnosu na društveni život i civilno društvo.

Program je okupio 20 mladih ljudi od 15-26 godina sa područja općine Travnik.

Edukativni program je implementiran kroz set edukacijskih treninga na teme:

- Vrijednosti volontiranja
- Razvoj i izgradnja tima
- Osnove komunikacijskih vještina/Konstruktivno rješavanje

konflikta

- Edukativnu razmjenu volontera i volonterki, održanu na Vlašiću, koja je sadržavala 2 treninga na teme: Pisanje projektnih prijedloga i Javni nastup
- Snimanje dokumentarnog filma o volonterizmu i aktivizmu mladih

Kroz vršnjačku edukaciju, mladi volonteri/ke su prenijeli svoja znanja i vještine na nove volontere/ke, pa se broj korisnika koji su direktno bili uključeni u edukacijski program „Budi promjena, volontiraj!“ multiplicirao, i prešao brojku od 50 educiranih mladih ljudi, koji su spremni da implementiraju volontiranje.

Sredstva za ovaj projekat izdvojili su Centar za edukaciju mladih i Općina Travnik.

2.7. Broj korisnika i medijski nastupi u 2012.godini

U 2012.godini zahvaljujući mnoštvu dobrih ideja, kvalitetnih i razvojnih programa, kao i direktnim radom sa mladima, raste broj korisnika Centra za edukaciju mladih.

Sve radionice, edukativne programe, kampove, kurseve, prezentacije i treninge direktno je konzumiralo ca **1400**.

Sve naše prezentacije, medijski nastupi i ostali vanjski događaji su imale zavidnu posjetu i indirektno konzumiranje koje prelazi brojku od 80 000.

Web i mediji

2.7.1. Zvanična stranica CEM-a, www.cem.ba

Tokom 2012. godine Centar za edukaciju mladih je putem svog web portala www.cem.ba. svakodnevnim postavljanjem novih informacija ali i brigom o preglednosti portala, omogućio svim posjetiocima transparentan i pravovremen uvid u sve aktivnosti Centra za edukaciju mladih.

Statistički podaci pokazuju da je ove godine web stranica posjećena **10689** puta, od toga jedinstvenih posjetilaca (posjeta sa IP adrese pojedinačnog računara) u broju od **6553** ili u prosjeku mjesečna posjećenost je oko **546** različitih posjetilaca.

Ove godine CEM je uveo i pretraživanje stranice na engleskom i švedskom jeziku, kao i poddomenu za promociju vršnjačkih edukatora/ica www.apeer.cem.ba

2.7.2. Web portali koji su popratili naše aktivnosti u 2012. godini su:

- www.tnt.ba zvanični medijski promotor CEM-a
- www.klix.ba
- www.hronika.ba
- www.opet.ba
- www.fena.ba
- www.hercegbosna.org
- www.bhmagazin.com
- www.bih-rss.net
- www.centralna.ba
- www.zenicablog.com
- www.civilnodrustvo.ba
- www.nvovijece.ba
- www.ngo.ba
- www.e-travnik.ba
- www.cisoksbsbk.ba
- www.infotrend.hr
- www.biznis.ba
- www.konektor.ba
- www.vitez.ba
- www.radiosarajevo.ba
- www.poslovnojutro.com
- www.activeeurope.org
- www.lasvanskadolina.info
- www.radiovitez.ba
- www.opcina-busovaca.com
- www.opcinatravnik.com.ba
- www.mreza-mira.net
-

I mnogi drugi.

2.7.3. Radio televizijske kuće koje su pratile naše aktivnosti su:

- RT Zenica
- BHT1
- TNT radio Travnik

- RP Vitez
- RP Novi Travnik
- Radio Q, Zenica
- BHR1
- TV Kiseljak
- TV 1
- Inicijativa TV
- RP Bugojno
- RP Busovača
- Radio Kupres
- RTV Vogošća

2.7.4. Pisani mediji

Dnevni Avaz, Magazin Senzor i Večernji list su objavljivali informacije o CEM aktivnostima kroz 2012.godinu.

2.8. Ostvarena saradnja i podrška organizaciji

Razvoj partnerstava i njegovanje saradnje sa različitim sudionicima civilnog društva predstavljaju temelj procesa djelovanja na izgradnji društva jednakih mogućnosti za sve, i način postizanja naših ciljeva.

Kao i prethodnih godina, CEM je nastavio saradnju kako sa organizacijama civilnog društva, tako i sa vladinim tijelima i organima uprave.

Podržavaju nas Resursni centri civilnog društva, općine, kantonalna ministarstva tri kantona (SBK, ZE-DO, Sarajevski kanton), obrazovno-odgojne institucije sa područja cijele BiH, ali i internacionalni partneri.

Kao vid podrške organizacijskim potrebama Centra za edukaciju mladih Travnik, Microsoft je, kroz program "Microsoft Community Affairs", donirao originalni licencirani software u vrijednosti od 35 000 USD (cca. 57 000 KM).

Po stopi piratstva BiH u regiji zauzima značajno mjesto, a finansijske štete su ogromne, što Bosnu i Hercegovinu godišnje košta milione maraka i veliki broj radnih mjesta.

Centar za edukaciju mladih je svjestan važnosti poštivanja zakonskih obaveza o korištenju licenciranog softwera, i spada u veliki broj neprofitnih organizacija širom svijeta kojima je Microsoft omogućio pristup tehnologiji potrebnoj za neometan rad u lokalnim zajednicama.

Program "Microsoft Community Affairs" obuhvaća nekolicinu inicijativa i programa koji olakšavaju pristup tehnologiji i obuci za njezino korištenje kroz stjecanje vještina za korištenje informacijskih tehnologija, pristupa tehnologiji po povoljnim uvjetima i podrške nevladinim organizacijama.

Microsoft i Centar za edukaciju mladih Travnik vjeruju da je, ako se osiguraju odgovarajuća obuka i alati, moguće potaknuti društvene i gospodarske prilike i omogućiti ljudima da ostvare svoje potencijale, a zajedno kao partneri, mogu da doprinose razvoju zajednice u cjelini.

Na Kongresu koji se održava svake dvije godine, 67 delegata organizacija članica mreže Active - sobriety, friendship and peace, kojoj pripada i Centar za edukaciju mladih Travnik, glasalo je za 9 novih ljudi, članova odbora, koji će u naredne dvije godine raditi na razvoju Activea, i implementaciji akcionog plana organizacije.

Odbor Activea čine predsjednik i potprijedsjednik, blagajnik, sekretar, i 5 članova odbora. Čast, ali i ambiciozna pozicija blagajnika i rada na financijskoj održivosti Activea, pripala je Karolini Plišo, predstavnici Centra za edukaciju mladih. Osim Karoline, članica odbora je još jedna Bosanka I Hercegovka, Melina Krilašević, iz partnerske organizacije Link iz Sarajeva.

Kongres je održan na Islandu.

Kroz projekat „Mladi za demokratsku BiH DANAS, a ne sutra“ Centar za edukaciju mladih je surađivao sa svih 12 općina koje čine Srednjobosanski kanton. Nakon odabira šest općina u kojima će projekat biti sproveden (Travnik, Novi Travnik, Vitez, Busovača, Kiseljak, Donji Vakuf) posebno se istakla dobra suradnja sa lokalnom samoupravom u ovim zajednicama. Zahvaljujući zajedničkim snagama, inicirao se čitav proces formiranja lokalnih vijeća mladih, a ustupanjem općinskih prostorija, i zajedničkim učestvovanjem u aktivnostima projekta, osnažio se partnerski odnos u smislu sinergije vladinog i nevladinog sektora.

Ulaskom u kooperaciju sa OKC-om Banjaluka kroz formiranje Lokalnog volonterskog servisa, Centar za edukaciju mladih je postao punopravna članica mreže „Volontiram“ koja se na državnom nivou bavi pitanjima volonterizma.

3. Zahvalnice

3.1. Članovi/ce upravnog odbora

- Irena Batić
- Haiša Halilović
- Sandra Gazibarić
- Esmā Hopić
- Admir Arnautović

3.2. Partneri i donatori

- IOGT NTO
- IOGT International
- Active-Sobriety, friendship and peace
- Američka ambasada u Sarajevu
- OKC Banjaluka
- Sida – Švedska međunarodna razvojna agencija
- Forum Syd Švedske
- Općina Travnik
- Općina Vitez
- Općina Zenica
- Općina Donji Vakuf
- Općina Kiseljak
- Općina Busovača
- Općina Novi Travnik
- Vijeće mladih općine Gornji Vakuf/Uskoplje
- Mjesne zajednice općine Travnik
- Ministarstvo obrazovanja Srednjobosanskog kantona
- Ministarstvo unutarnjih poslova Travnik
- Katonalna tržišna inspekcija
- Komisija za mlade općine Travnik
- CCI – Centri civilnih inicijativa
- INFOHOUSE Sarajevo
- CPCD- Centar za promociju civilnog društva
- OSCE Travnik
- Forum MNE – Forum mladi i neformalna edukacija, Crna Gora
- Triagolnik - Centar za neformalno obrazovanje, Makedonija
- PRONI Centar za omladinski razvoj, Brčko, Bosna i Hercegovina
- Centar za omladinski rad CZOR, Novi Sad, Republika Srbija
- DON Prijedor
- Članice mreže „Životni stil bez alkohola“
 - U.G. „CORNO“
 - U.Ž. „Anima“
 - Omladinski klub „Pod istim suncem“
 - U.G. „Narko ne“
 - Institut za razvoj mladih „Kult“
 - Asocijacija „Zeleni okoliš“ Zenica
 - Perpetuum Mobile Banjaluka
 - U.G. „Eko Leonardo“
 - U.G. „Viktorija“ Banjaluka
 - U.G. Klub ekstremnih sportova „KES“ Travnik
 - „Glas žene“ Bihać
 - UHO „Ruhama“ Zenica
 - U.G. „Osnovac“ Travnik

- Omladinski centar „Vermont“
- U.G. „Univerzum“ Doboj
- U.G. „Mogu“ Čelinac
- Romas Sarajevo
- Košarkaški klub „Bersellum“ Turbe
- Omladinski centar Turbe
- U.G. „Milenijum“
- U.G. „Rosa Brandis“
- Udruženje RVI „Travnik 94“
- Udruženje građana „Šumski plod“
- Udruženje mladih „Mladost“
- U.G. „Tolerancija“ Travnik
- Otvorena asocijacija mladih Travnik
- Udruženje žena „Emina“ Turbe

3.3. Mediji

- TNT radio, zvanični medijski promotor
- Dnevni avaz,
- BHR1
- Inicijativa TV

3.4. Web portali

- www.tnt.ba
- www.hronika.ba
- etravnik.ba
- www.opet.ba
- www.civilnodrustvo.ba
- www.activeeurope.org

i

WHO 2011, Global Status Report on Alcohol and Health
http://www.who.int/substance_abuse/publications/global_alcohol_report/en/index.html